

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VYUŽÍVÁNÍ ZÁCHRANNÉHO ÚTVARU
HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ
REPUBLIKY PŘI ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÝCH
UDÁLOSTÍ**

Autor práce: Adam Šlegl

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost / Veřejná správa

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

**Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií / Katedra
managementu veřejné správy**

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Adam Šlegl
Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Kombinovaná
Místo studia: Příbram

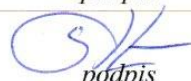
Název bakalářské práce: Využívání Záchraného útvaru Hasičského záchraného sboru České republiky při řešení mimořádných událostí

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Use of the Services of the Emergency Department of the Fire Rescue Service of the Czech Republic

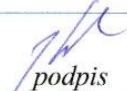
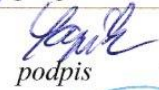
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií
Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

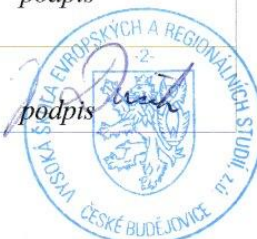
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): duben 2024

Cíl bakalářské práce: Hlavním cílem je zjistit informovanost příslušníků krajských hasičských záchraných sborů na velitelských pozicích o speciálních prostředcích a možnostech využití Záchraného útvaru Hasičského záchraného sboru ČR (HZS ČR) při provádění záchraných a likvidačních prací. Vedlejším cílem je charakteristika Záchraného útvaru HZS ČR, jeho vývoje, používaných silách a prostředcích a jeho využívání při řešení mimořádných událostí a mimořádných úkolů.

Student: Adam Šlegl	20.4.2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.	20.4.2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	17.6.2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	19.6.2024 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	19.6.2024 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PhDr. Štěpánu Kavanovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ŠLEGL, A. *Využívání Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky při řešení mimořádných událostí: bakalářská práce*. Příbram: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 89 s. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Klíčová slova: Záchraný útvar HZS ČR, hasičský záchraný sbor, mimořádná událost, speciální technika, velitelé, informovanost, SWOT analýza

Bakalářská práce se zabývá problematikou využívání Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky při řešení mimořádných událostí. Hlavním cílem práce je zjistit informovanost příslušníků krajských hasičských záchraných sborů na velitelských pozicích o speciálních prostředcích a možnostech využití Záchraného útvaru při provádění záchraných a likvidačních prací. Teoretická část charakterizuje strukturu a činnost Hasičského záchranného sboru ČR s důrazem na Záchraný útvar, jeho historický vývoj, organizační strukturu a disponibilní speciální techniku. Praktická část prostřednictvím strukturovaných rozhovorů s příslušníky na velitelských pozicích z pěti krajských hasičských záchraných sborů analyzuje současný stav informovanosti o možnostech a limitech nasazení Záchraného útvaru. Pomocí SWOT analýzy jsou identifikovány silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby v oblasti informovanosti velitelů. Na základě zjištěných poznatků jsou formulována konkrétní doporučení pro krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé zlepšení informovanosti, která by vedla k efektivnějšímu využívání specializovaných sil a prostředků Záchraného útvaru při mimořádných událostech.

ABSTRACT

ŠLEGL, A. Use of the Services of the Emergency Department of the Fire Rescue Service of the Czech Republic: *Bachelor Thesis*. Příbram: The College of European and Regional Studies, 2025. 89 pgs. Supervisor: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Key words: Rescue Unit of Fire Rescue Service of the Czech Republic, fire rescue service, emergency, specialized equipment, commanders, awareness, SWOT analysis

This bachelor thesis addresses the use of the Rescue Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic in emergency management. The main objective is to determine the awareness of regional fire departments' commanding officers about the special equipment and capabilities of the Rescue Unit during rescue and liquidation work. The theoretical part characterizes the structure and activities of the Fire Rescue Service of the Czech Republic with emphasis on the Rescue Unit, its historical development, organizational structure, and available specialized equipment. The practical part analyzes the current state of awareness about the possibilities and limitations of deploying the Rescue Unit through structured interviews with commanding officers from five regional fire rescue services. Using SWOT analysis, the strengths, weaknesses, opportunities, and threats in the field of commander awareness are identified. Based on the findings, specific recommendations are formulated for short-term, medium-term, and long-term improvement of awareness, which would lead to more effective use of specialized forces and resources of the Rescue Unit during emergencies.

Obsah

Úvod.....	10
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Struktura Hasičského záchranného sboru ČR	13
2.1 Struktura MV-generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR	14
2.2 Struktura hasičského záchranného sboru kraje	15
2.3 Struktura Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR.....	17
2.4 Struktura školy	19
3 Činnost Hasičského záchranného sboru ČR	20
3.1 Činnost MV - generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.....	20
3.2 Činnost hasičského záchranného sboru krajů	21
3.3 Činnost Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR	21
3.4 Činnost školy.....	22
4 Síly a prostředky Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR	23
4.1 Historie Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR.....	23
4.2 Vznik a význam Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR.....	25
4.3 Speciální technika u Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR a její specifikace.....	26
4.3.1 Zemní a demoliční práce	27
4.3.2 Velkoobjemové čerpání vody	30
4.3.1 Dálková doprava vody	31
4.3.2 Modul pro hašení požárů v nebezpečných prostorech a lesních požárů .	32
4.3.3 Vyprošťovací práce	36
4.3.4 Dekontaminace.....	39
4.3.5 Evakuace	43
4.3.6 Převážní technika.....	44
5 Specifické činnosti Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR	46
5.1 GFFF-V modul.....	47

5.2	USAR	48
6	Hlavní úkoly a zaměření Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR	49
7	SWOT analýza informovanosti příslušníků hasičských záchranných sborů krajů na velitelských pozicích o Záchraném útvaru HZS ČR	50
7.1	Metodologie výzkumu	50
7.2	Analýza provedených rozhovorů	51
7.2.1	Respondent z HZS Středočeského kraje	51
7.2.2	Respondent z HZS kraje Vysočina	52
7.2.3	Respondent z HZS Plzeňského kraje	53
7.2.4	Respondent z HZS Jihočeského kraje	53
7.2.5	Respondent z HZS hl. města Prahy	54
7.3	SWOT analýza informovanosti příslušníků krajských HZS na velitelských pozicích o ZÚ HZS ČR	55
7.3.1	Silné stránky	55
7.3.2	Slabé stránky	56
7.3.3	Příležitosti	57
7.3.4	Hrozby	58
7.4	Analýza vzájemných vztahů faktorů SWOT	59
7.4.1	Strategie využití silných stránek k zúročení příležitostí	59
7.4.2	Strategie využití silných stránek k odvrácení hrozeb	59
7.4.3	Strategie překonání slabých stránek využitím příležitostí	60
7.4.4	Strategie minimalizace slabých stránek a vyhnutí se hrozbám	60
7.4.5	Doporučení pro zlepšení informovanosti	61
8	Diskuse	63
	Závěr	67
	Literární zdroje	68
	Seznam zkratek	72
	Seznam obrázků	73

Seznam příloh.....	74
Příloha č.1	75
Příloha č.2	77
Příloha č.3	79
Příloha č.4	82
Příloha č.5	85
Příloha č.6	87

Úvod

Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky se sídlem v Hlučíně vznikl k 1.1. 2009. Záchranný útvar HZS ČR je organizační složkou státu a v přímé podřízenosti MV - generálního ředitelství HZS ČR. Jednotky Záchranného útvaru jsou předurčeny pro řešení mimořádných událostí velkého rozsahu, živelních pohrom, přírodních kalamit, rozsáhlých požárů a technických zásahů s nutností využití speciální techniky.

Síly a prostředky Záchranného útvaru využívají velitelé zásahů HZS krajů při mimořádných událostech především velkého rozsahu nebo při nezbytnosti nasazení speciální techniky při provádění záchranných a likvidačních prací. Vzdělanost o dostupných speciálních prostředcích v řadách příslušníků na velitelské úrovni je potřebná, ale vzhledem k nízké četnosti takovýchto zásahů nemají příslušníci na velitelských pozicích často vlastní zkušenost.

Z výše zmíněného důvodu je pro příslušníky na velitelských pozicích pro efektivní nasazení a využití techniky a prostředků Záchranného útvaru HZS ČR nutná alespoň jejich teoretická znalost.

Vzhledem k tomu, že autor sám je příslušníkem Záchranného útvaru HZS ČR, setkal se za svou kariéru několikrát se situací, kdy byla na místo zásahu povolána nevhodná technika, či nebyla technika Záchranného útvaru HZS ČR povolána vůbec z důvodu nevědomosti o dostupné technice. V návaznosti na tyto zkušenosti se tato bakalářská práce zaměřuje na informovanost a způsob edukace příslušníků na velitelských pozicích o této technice.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit informovanost příslušníků krajských hasičských záchranných sborů na velitelských pozicích o speciálních prostředcích a možnostech využití Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR (HZS ČR) při provádění záchranných a likvidačních prací za pomoci strukturovaných rozhovorů.

Vedlejším cílem je charakteristika Záchraného útvaru HZS ČR, jeho vývoje, používaných silách a prostředcích a jeho využívání při řešení mimořádných událostí a mimořádných úkolů.

V této práci byla v teoretické části, která se zabývá vedlejším cílem bakalářské práce použita metoda literární rešerše, která spočívá v přehledu dostupných zdrojů a literatury k danému tématu. Tato metoda poskytla teoretické poznatky zpracovávané problematiky a poskytla základ pro výzkum v praktické části. Literární rešerše zahrnovala systematické vyhledávání a studium odborných publikací, legislativních dokumentů, interních směrnic HZS ČR, výročních zpráv a dalších dostupných materiálů vztahujících se k činnosti Záchraného útvaru HZS ČR.

Ke zpracování hlavního cíle bakalářské práce je využita kvalitativní výzkumná metoda strukturovaného rozhovoru. Celkem pět respondentů bylo záměrně vybráno z řad příslušníků pěti hasičských záchranných sborů krajů na velitelských pozicích. Respondenti jsou v rámci rozhovorů, které probíhaly v časovém období mezi listopadem 2024 a únorem 2025 na předem domluvených osobních schůzkách v rámci příslušných krajů, dotazováni na předem připravené otázky, což umožňuje hlubší vhled do zkoumané problematiky. Respondenti odpovídají na celkem 15 otázek, které jsou zaměřeny a různé stránky informovanosti o Záchraném útvaru HZS ČR. Jsou dotazováni na jejich osobní zkušenosti s využíváním a povoláváním jeho sil a prostředků, zdroje a způsoby jejich edukace o prostředcích Záchraného útvaru HZS ČR a v neposlední řadě jsou respondenti také dotazováni na jejich současný subjektivní názor na současný stav této problematiky a jejich případné návrhy pro zlepšení současné situace.

Pro zpracování dat získaných z rozhovorů je použita metoda kvalitativní obsahové analýzy, která zahrnuje kódování relevantních výroků z odpovědí respondentů, jejich rozřazení a následný výklad. Tento postup umožnil určení opakujících se vzorců, podobností a rozdílů v odpovědích respondentů a tím získá klíčových informací podstatných pro zpracování cíle výzkumu.

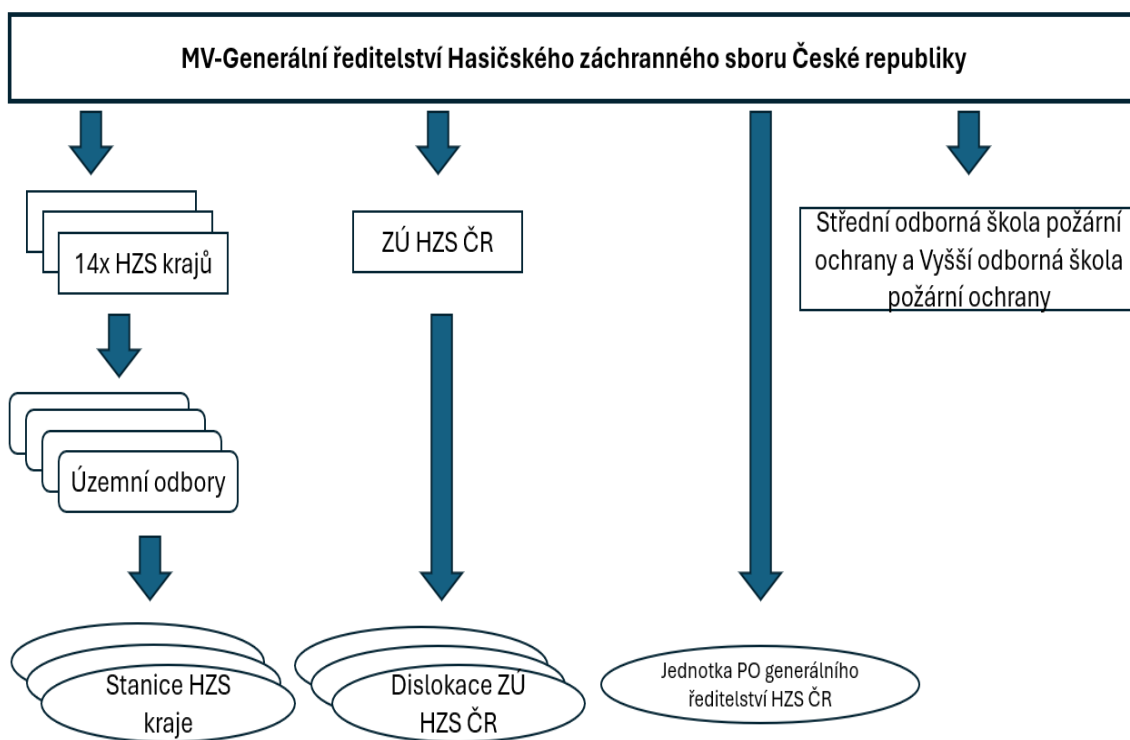
K identifikaci nedostatků je využito SWOT analýzy. Ta slouží k identifikaci silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Proces SWOT analýzy zahrnuje uspořádanou klasifikaci zjištěných poznatků do čtyř kategorií (silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby) a následnou analýzu vzájemných vztahů mezi těmito kategoriemi. Tato metoda umožňuje nejen identifikaci problematických oblastí, ale také formulaci doporučení pro jejich řešení. Poznatky ze SWOT analýzy pomáhají v této práci zjistit postavení a informovanost příslušníků HZS ČR o Záchranném útvaru HZS ČR a na základě poznatků jsou navržena doporučení pro zlepšení stávající situace v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu.

V rámci výzkumu jsou dodrženy etické zásady. Především dobrovolná účast respondentů na rozhovorech a zachování anonymity respondentů v prepisech rozhovorů. Pro zajištění anonymity nejsou v prepisech rozhovorů použity jejich jména ani další osobní údaje, které by mohly vést k identifikaci konkrétního respondenta.

2 Struktura Hasičského záchranného sboru ČR

Vůdčí roli v Hasičském záchranném sboru ČR (dále jen „HZS ČR“) zastává Ministerstvo vnitra - generální ředitelství HZS ČR (dále jen „MV-GŘ HZS ČR“), kterému je podřízeno 14 hasičských záchranných sborů krajů (dále jen „HZS kraje“). (hasičský záchranný sbor hl. města Prahy se bere jako samostatný HZS kraje). HZS krajů se dále dělí na územní odbory, jímž jsou podřízeny samotné stanice HZS kraje. MV-GŘ HZS ČR je také přímo podřízen Záchranný útvar HZS ČR (dále jen ZÚ HZS ČR), který disponuje třemi dislokacemi. Posledním subjektem přímo podřízeným MV-GŘ HZS ČR je škola, která se skládá ze Střední odborné školy požární ochrany a Vyšší odborné školy požární ochrany.¹ Organizační schéma struktury HZS ČR je znázorněno v obr. 1.

Obr. 1: Organizační struktura HZS ČR²

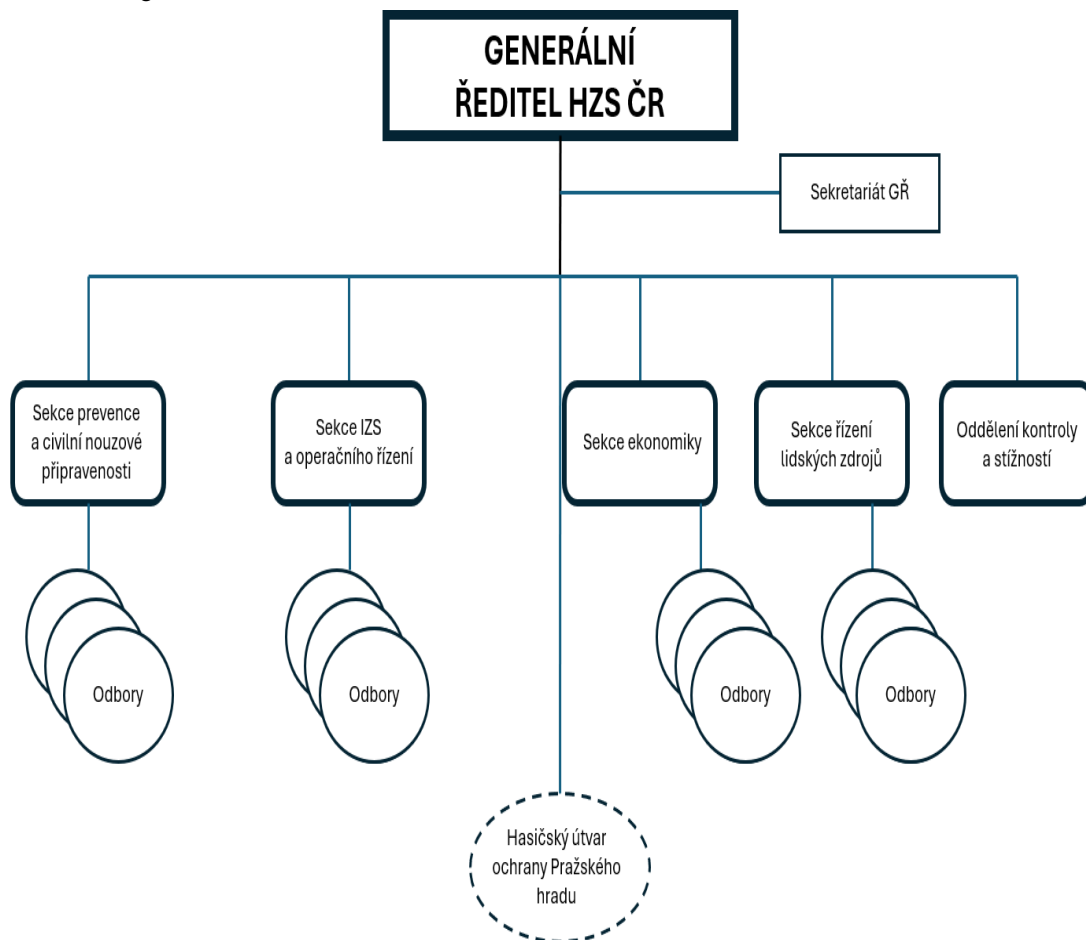

¹ ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon o Hasičském záchranném sboru ČR. In: Sbírka zákonů 2015, roč. 2015, částka 135, číslo 320.

² Vlastní zpracování

2.1 Struktura MV-generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Obr. 2: Organizační struktura MV-GŘ HZS ČR³

Samotné MV-GŘ HZS ČR, které je součástí Ministerstva vnitra České republiky (dále jen „MV“), stojí generální ředitel HZS ČR, který je přímo podřízen ministrovi vnitra a je odpovědný za činnost HZS ČR.⁴ MV-GŘ HZS ČR se dále dělí na sekce v jejichž čelech stojí náměstci pro danou sekci. Jedná se o náměstky, přímo podřízené generálnímu řediteli, pro sekci prevence a civilní nouzové připravenosti, sekci integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) a operačního řízení, sekci ekonomiky a sekci řízení lidských zdrojů. Tyto sekce jsou dále rozděleny na odbory, jak je patrné z obr. 2. Na stejné úrovni se sekcemi stojí i oddělení kontroly a stížností, které se na odbory již nedělí. Nedílnou součástí MV-GŘ HZS ČR je i Hasičský útvar ochrany Pražského hradu, který má na starosti právě požární ochranu Pražského hradu.

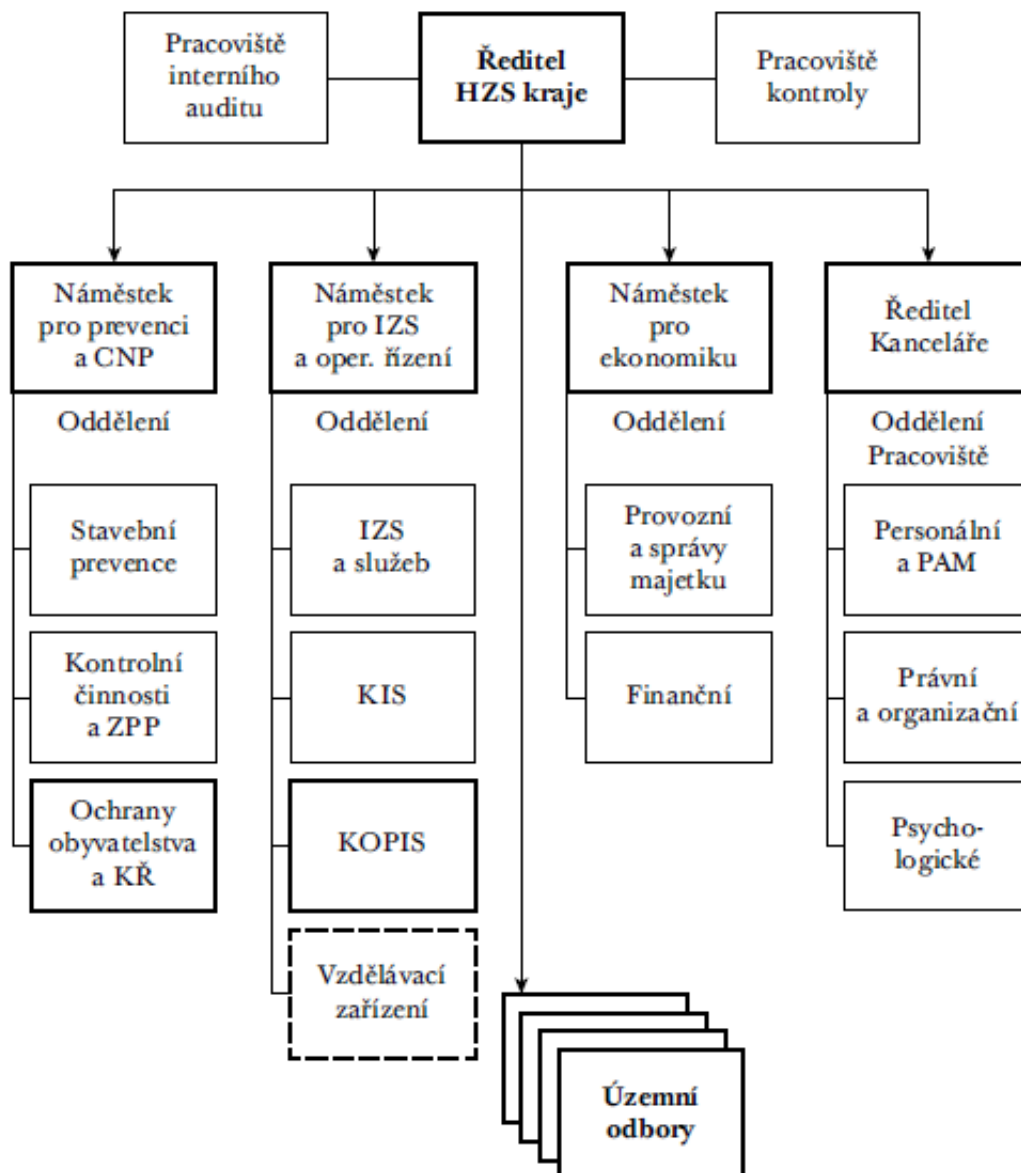
³ Vlastní zpracování

⁴ VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon. Komentář*. Praha: 2017

2.2 Struktura hasičského záchranného sboru kraje

Struktury HZS krajů vycházejí z rámcových organizačních struktur. V čele HZS kraje stojí ředitel HZS kraje, jemuž jsou podřízeni náměstci pro úsek prevence a civilní nouzové připravenosti, pro IZS a operační řízení, pro ekonomiku a ředitel kanceláře ředitele⁵, jak je patrné z obr. 3.

Obr. 3: Rámcová struktura HZS kraje⁶

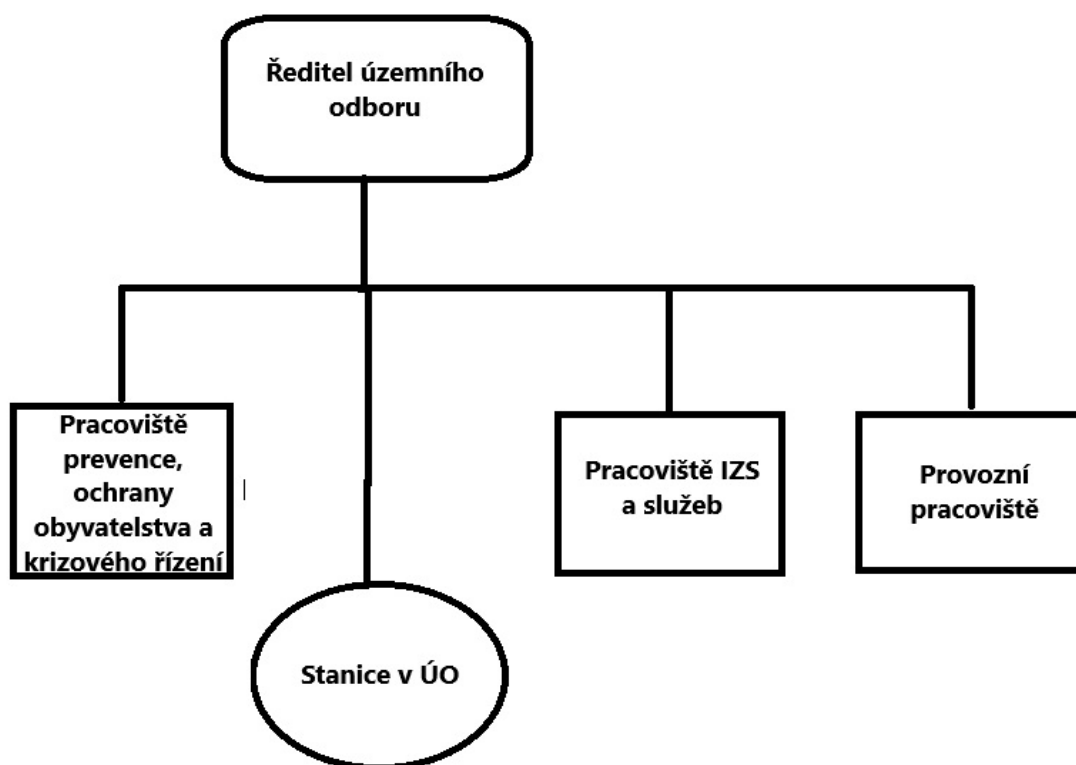

⁵ VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: 2023

⁶ Zdroj: VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: 2023, s. 31.

HZS krajů mají svá sídla v krajských městech (kromě HZS Středočeského kraje, který má své sídlo v Kladně) a jsou dále rozděleny na územní odbory s územní působností neboli hasebními obvody na části území svého kraje. Jedinou výjimkou je HZS hlavního města Prahy, který se na územní odbory již dále nedělí.⁷ V čele územního odboru stojí ředitel územního odboru pod nímž jsou již samotné dislokované hasičské stanice, pracoviště prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení, pracoviště IZS a služeb a provozní pracoviště, jak je znázorněno ve struktuře obr. 4.

Obr. 4: Schéma územního odboru⁸

⁷ HANUŠKA, Z. *Organizace jednotek požární ochrany*. Ostrava: 2008

⁸ Vlastní zpracování

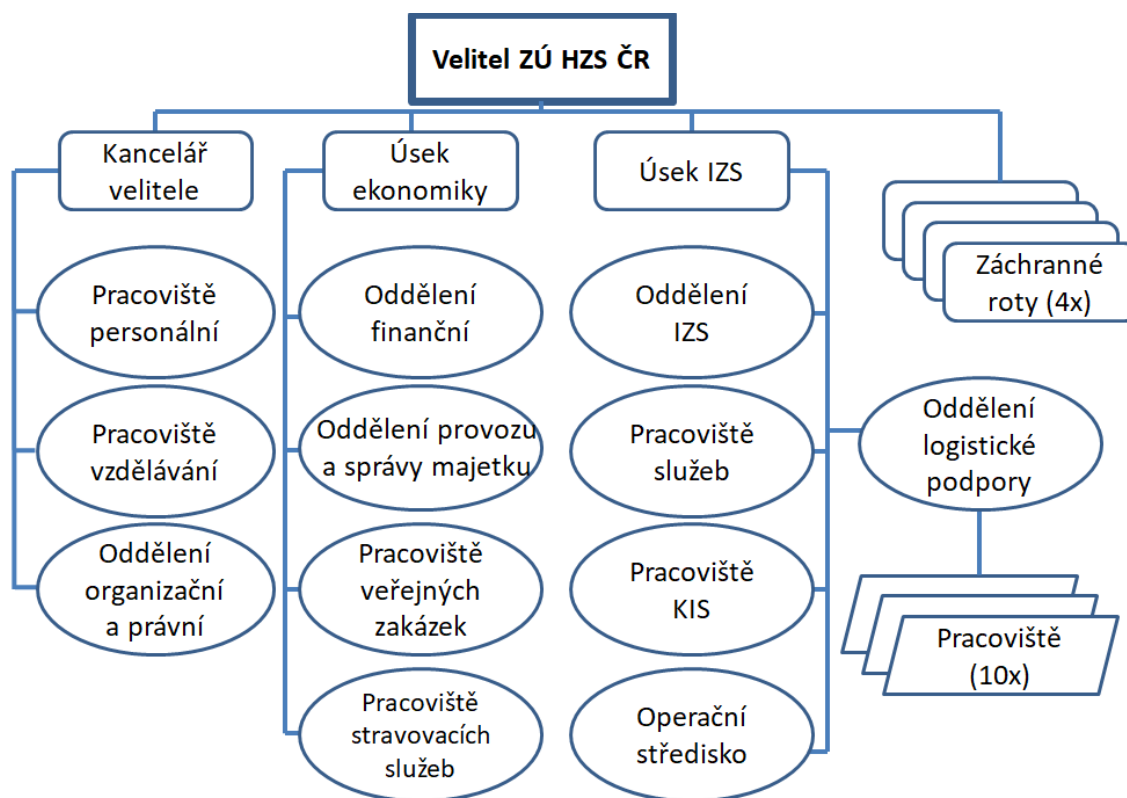
2.3 Struktura Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR

ZÚ HZS ČR má své sídlo a velitelství v Hlučíně, kde se nachází úsek ekonomiky, úsek IZS a kancelář velitele. V čele ZÚ HZS ČR stojí velitel útvaru, kterému se přímo zodpovídají vedoucí již zmíněných pracovišť a velitelé rot, viz. obr. 5.

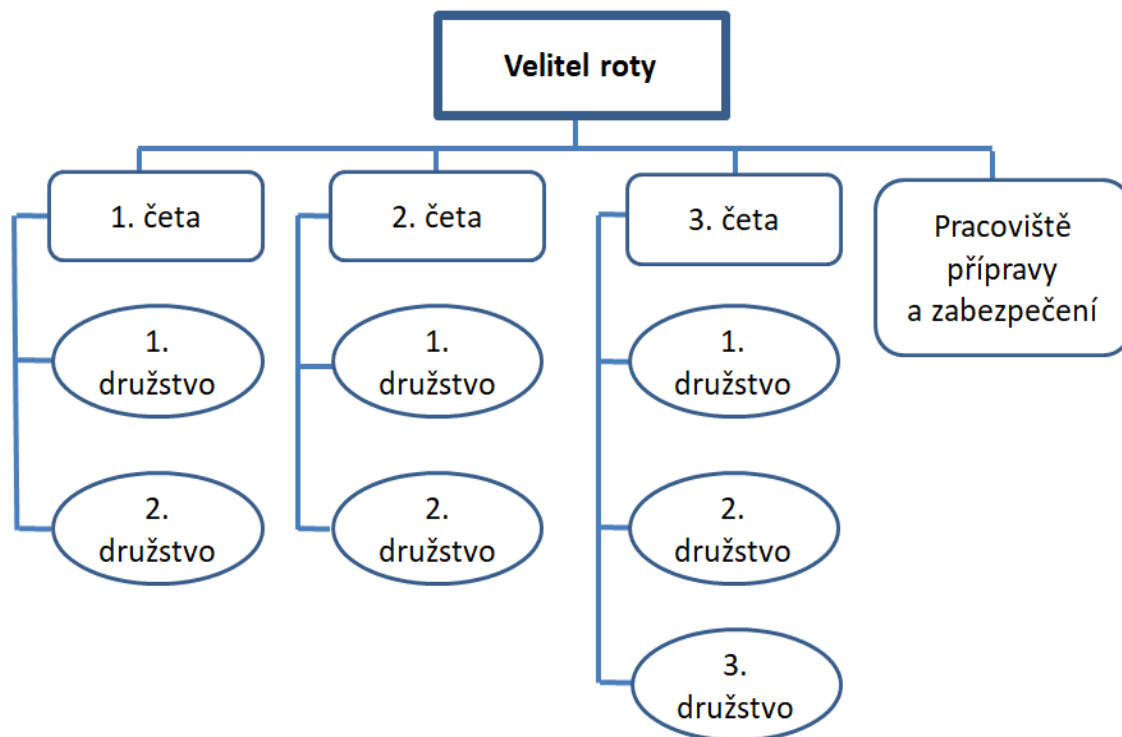
V současné době se ZÚ HZS ČR skládá ze čtyř samostatných záchranných rot, jejichž organizační schéma (konkrétně schéma v dislokace Zbiroh) je znázorněno na obr. 6. Dvě jsou umístěny v Hlučíně, jedna ve Zbirohu a jedna v Jihlavě. Každá záchranná rota má svého velitele roty, jehož zástupce zastává u rot v dislokacích Zbiroh a Jihlava pozici vedoucího pracoviště přípravy a zabezpečení. Mimo již zmíněné pracoviště přípravy a zabezpečení se každá rota skládá ze tří čet. Každá četa, v jejímž čele stojí velitel čety, má u ZÚ HZS ČR určené své zaměření na určitý okruh činností, na které se její příslušníci zaměřují. Dále se četa dělí na dvě až tři družstva v jejichž čelech stojí velitelé družstev. Družstvo se specializuje již na specifické typy techniky či prostředků ve výzbroji ZÚ HZS ČR. Zajímavým detailem je vyjmutí deseti areálů skladovacího a opravárenského zařízení HZS ČR ze struktury MV-GŘ HZS ČR a jejich přesun na základě rozkazu generálního ředitele HZS ČR č. 44/2023 od 1. 2. 2024 pod ZÚ HZS ČR, kde byly zařazeny pod úsek IZS a spadají jako pracoviště pod oddělení logistické podpory, jak je též znázorněno na obr. 5. Záměrem převedení bylo posílení podpory HZS krajů ze strany ZÚ HZS ČR v oblasti logistické podpory.⁹ Konkrétně se jedná o areály nacházející se v následujících lokacích: Hluboká nad Vltavou, Kamenice, Skuteč, Vizovice, Zbiroh, Drahanovice, Jihlava, Kroučová, Velvary a Vlastislav.

⁹ MV-GŘ HZS ČR. *Centrální zásoby HZS ČR: Oddělení logistické podpory* [online]. © 2024 HZS ČR [cit. 2024_11_18]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/oddeleni-logisticke-podpory.aspx>

Obr. 5: Organizační struktura ZÚ HZS ČR¹⁰

Obr. 6: Organizační struktura záchranné rotý v dislokaci Zbiroh¹¹

¹⁰ Vlastní zpracování

¹¹ Vlastní zpracování

K zásahu jsou jednotky ZÚ HZS ČR vysílány národním operačním a informačním střediskem (dále jen „NOPIS“) MV-GŘ HZS ČR, které vyrozumí operační středisko ZÚ HZS ČR. ZÚ HZS ČR má celorepublikovou působnost a považuje se za jednotku HZS kraje bez místní příslušnosti, což znamená, že v případě zásahu, kde budou spolupracovat jednotky HZS kraje a ZÚ HZS ČR, právo přednostního velení patří HZS kraje.¹²

2.4 Struktura školy

Do této organizační složky HZS ČR je od roku 2001 zahrnuta Střední škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku, založená v roce 1967, v jejímž čele stojí ředitel školy. Od 1.1.2025 došlo na základě rozhodnutí generálního ředitele HZS ČR k restrukturalizaci vzdělávacích institucí a převedením některých vzdělávacích institucí právě pod tuto organizační složku z důvodu standardizace a zefektivnění vzdělávání jednotek požární ochrany.

Restrukturalizace se dotkla vzdělávacích institucí, které byly do té doby podřízeny přímo MV-GŘ HZS ČR či HZS kraje. Jmenovitě se tato strukturální změna dotkla Školního a výcvikového zařízení se středisky v Brně, Zbirohu a výcvikového zařízení HZS Královéhradeckého kraje ve Velkém počíní.¹³

¹² KRATOCHVÍLOVÁ, D., KRATOCHVÍLOVÁ D. ml., FOLWARCZNY L. *Ochrana obyvatelstva*. Ostrava, 2013.

¹³ MV-GŘ HZS ČR. *SOŠ PO a VOŠ PO* [online]. © 2025 HZS ČR [cit. 2025_02_16]. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/o-nas-zakladni-informace-zakladni-informace.aspx>

3 Činnost Hasičského záchranného sboru ČR

Činnost HZS ČR je definována především zákonem č. 320/2015 Sb. o hasičském záchranném sboru a zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Jeho hlavním úkolem je zajištění ochrany lidských životů, zdraví obyvatel a majetku před požáry, stejně jako poskytování odborné pomoci v krizových situacích.^{14,15} Jako klíčový koordinátor v IZS, HZS ČR zajišťuje propojení všech záchranných složek během mimořádných událostí a krizových stavů, jejíž podstatou je efektivní koordinace při záchranných a likvidačních pracích.¹⁶ Kromě této role je HZS ČR rovněž odpovědný za přípravu státu na potenciální mimořádné situace. Od svého vzniku v roce 2001, kdy došlo k integraci s Hlavním úřadem civilní ochrany, zahrnuje jeho činnost i oblast ochrany obyvatelstva.¹⁷

3.1 Činnost MV - generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

MV-GŘ HZS ČR je vrcholný orgán hasičských a záchranných složek, který nastavuje strategické směřování a pravidla v oblasti ochrany životů, zdraví a majetku občanů ČR. Stejně tak zajišťuje koordinaci složek v případě, že následky mimořádné události postihly více než jeden kraj, přesahují-li na území jiného státu nebo o to bylo požádáno.¹⁸

„MV-GŘ HZS ČR plní úkoly MV v oblasti ochrany obyvatelstva a k tomu sjednocuje postupy ministerstev, krajských úřadů, obecních úřadů, právnických a podnikajících fyzických osob při plnění úkolů ochrany obyvatelstva. Vytváří podmínky k zapojení nevládních humanitárních organizací s celostátní působností pro plnění opatření nouzového přežití a humanitární pomoci na regionální úrovni. S Ministerstvem zahraničních věcí rozhoduje o poskytování humanitární pomoci státem do zahraničí.“¹⁹

¹⁴ ČESKOSLOVENSKO. Zákon o požární ochraně. In: Sbírka zákonů 1985, roč. 1986, částka 34, číslo 133.

¹⁵ ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon o hasičském záchranném sboru. In: Sbírka zákonů 2015, roč. 2015, částka 135, číslo 320.

¹⁶ KROUPA, M., ŘÍHA, M. *Integrovaný záchranný systém*. Praha, 2011.

¹⁷ KROUPA, M., ŘÍHA, M. *Ochrana obyvatelstva*. Praha, 2006.

¹⁸ LUKÁŠ, L., *Informační podpora integrovaného záchranného systému*. Ostrava: 2011.

¹⁹ KRATOCHVÍLOVÁ, D., KRATOCHVÍLOVÁ, D. ml., FOLWARCZNY L. *Ochrana obyvatelstva*. Ostrava, 2013, s. 94.

3.2 Činnost hasičského záchranného sboru kraje

Jedná se o tzv. výkonnou složkou HZS ČR. HZS kraje je organizační složkou státu. S působností ve svém územním obvodu vykonává funkci správního úřadu ve věcech požární ochrany, krizového řízení, ochrany obyvatelstva a integrovaného záchranného systému.²⁰

Ze své podstaty se dá o HZS kraje hovořit jako o centru soustředování dokumentů a informací z oblasti krizového řízení, které mu poskytují orgány kraje, obcí, právnické osoby, podnikající fyzické osoby a další subjekty. Především se jedná o dokumenty, z nichž je HZS kraje schopen čerpat informace o rizicích a ohroženích, na jejichž základě vypracovává krizový plán kraje a obcí s rozšířenou působností. Účelem krizového plánu kraje tvorba podmínek a opatření pro zajištění připravenosti pro případ nutnosti řešení krizových situací.²¹

3.3 Činnost Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR

Záchranný útvar HZS ČR by se dal z pohledu záchranných a především likvidačních prací charakterizovat jako záložní složka HZS ČR pro případy mimořádných událostí, k jejichž záchranným a likvidačním pracím je třeba speciální techniky, která není v běžné výzbroji HZS krajů. Z tohoto důvodu jsou dislokace umístěny strategicky po území ČR, aby tato technika byla s ohledem na dojezdový čas efektivně využita na většině území.²²

Síly a prostředky ZÚ HZS ČR jsou vysílané na místo zásahu vyjíždí z místa své dislokace na výzvu NOPIS ve stanovených časových limitech v závislosti na době, kdy k výzvě dojde či typu techniky, která je k zásahu povolávána.

Během pracovních dnů v pracovní době, která je v případě ZÚ HZS ČR stanovena od 7 do 15 hodin dochází k výjezdu do 30-ti minut v případě, že se jedná o výjezd jednotlivé techniky. V případě, že ve výše zmiňované pracovní době dojde k výzvě výjezdu odřadu, dochází k výjezdu do 60-ti minut. Pokud k výzvě dojde mimo pracovní dny nebo pracovní dobu, vyráží síly a prostředky do 90-ti minut.²³

²⁰ HANUŠKA, Z. *Organizace jednotek požární ochrany*. Ostrava, 2008.

²¹ VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: 2017.

²² MV-GR HZS ČR, *Řád strojní služby*. Praha, 2018.

²³ KRATOCHVÍLOVÁ, D., KRATOCHVÍLOVÁ D. ml., FOLWARCZNY L. *Ochrana obyvatelstva*. Ostrava, 2013.

Pro dostupnost a včasný výjezd jednotky či odřadu mimo pracovní dobu v rámci výše zmíněného časového limitu, jsou z každé záchranné rotы vyčleněni příslušníci v týdenních pohotovostech, které jsou drženy mimo služebnu.²⁴

3.4 Činnost školy

Mimo poskytování středního odborného vzdělání v oboru požární ochrany a vyššího odborného vzdělání v oboru prevence rizik a záchranářství se činnost školy odvíjí od zákonů č. 133/1985 Sb. a 320/2015 Sb. Zákon škole ukládá provádění odborné přípravy pro získání a prodloužení osvědčení o odborné způsobilosti příslušníků HZS ČR a provádí odbornou přípravu pro osoby zařazené v jednotkách požární ochrany ve svých zařízeních, kde si tyto osoby osvojují formou teoretického vyučování a odborného výcviku znalosti, dovednosti, návyky, ale i žádoucí pracovní a morální profil.^{25,26,27}

²⁴ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č.7/2015

²⁵ ČESKOSLOVENSKO. Zákon o požární ochraně. In: Sbírka zákonů 1985, roč. 1985, částka 34, číslo 133.

²⁶ ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon o hasičském záchranném sboru. In: Sbírka zákonů 2015, roč. 2015, částka 135, číslo 320.

²⁷ PROCHÁZKOVÁ, D., *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj*. Praha: 2010.

4 Síly a prostředky Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR

4.1 Historie Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR

Po roce 1991 začaly na území České republiky vznikat nové vojenské záchranné jednotky civilní obrany. Mezi ně patřil i 21. vojenský záchranný pluk civilní obrany, který byl v roce 1997 reorganizován a přeměněn na 75. záchrannou a výcvikovou základnu v Olomouci, která představovala klíčový prvek v systému krizové připravenosti České republiky, přičemž zvláštní význam měl její odloučený záchranný prapor v Hlučíně, který byl k této jednotce přidružen v roce 2000.

Další reorganizace proběhla v roce 2004, kdy došlo k rozdělení olomoucké základny na dvě samostatné jednotky: 156. záchranný prapor v Olomouci a 157. záchranný prapor v Hlučíně. Obě tyto složky byly začleněny pod 15. ženijní záchrannou rotu brigády v Bechyni.²⁸

Jako specializovaný vojenský útvar plnila jednotka nezastupitelnou úlohu při řešení mimořádných událostí, ochraně obyvatelstva a odstraňování následků přírodních i technologických katastrof, a to zejména na území Moravy a Slezska. Tento specializovaný útvar byl strategicky umístěn tak, aby dokázal efektivně zasahovat v ostravské průmyslové aglomeraci, která jako významné průmyslové centrum představovala zvýšené riziko technologických havárií. Hlučinský prapor disponoval specializovanou technikou a vysoce kvalifikovaným personálem zaměřeným na zásahy v průmyslovém prostředí.²⁹

Mezi specifické dovednosti hlučinského praporu patřila schopnost zasahovat při chemických haváriích, řešit následky výbuchů a poskytovat vysoce specializovanou technickou pomoc. Disponovali vybavením pro práci v kontaminovaném prostředí a pro dekontaminaci zasažených osob i techniky.³⁰

²⁸ KOVAŘÍK, J. *15. ženijní záchranná brigáda*, Praha, 2005.

²⁹ LUDVÍK, D., KROUPA, L., *Ženijní vojsko*. Praha: 2003.

³⁰ ČT24 *Hlučín přijde o záchranný prapor, poslední vojsko v kraji* [online]. © 2025 Česká televize [cit. 2025_02_12]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/archiv/hlucin-prijde-o-zachranny-prapor-posledni-vojsko-v-kraji-251150>

Záchranný prapor v Hlučíně vynikal také v oblasti vyprošťování osob ze zřícených budov a sutinových polí. Tato schopnost byla opakovaně využita nejen při domácích zásazích, ale i během mezinárodních humanitárních misí. Pravidelná cvičení simulující zřícení budov zajišťovala vysokou připravenost jednotek na tyto náročné situace.

Příslušníci záchranného praporu v Hlučíně procházeli náročným specializovaným výcvikem zaměřeným na zvládání nejrůznějších krizových situací. Výcvik zahrnoval práci s těžkou technikou, záchranu osob ze zřícených budov, hasební práce, zdravotnickou první pomoc a další specializované dovednosti. Pravidelná cvičení simulovala reálné podmínky zásahů včetně práce v noci, za nepříznivého počasí a v časové tísní.

Zvláštní pozornost byla věnována psychologické přípravě záchranářů. Náročnost zásahů, konfrontace s lidským utrpením a práce v extrémních podmínkách kladly vysoké nároky na psychickou odolnost personálu. Propracovaný systém psychologické podpory zajišťoval, že záchranáři byli schopni efektivně fungovat i v emočně vypjatých situacích a po náročných zásazích se dokázali vyrovnat s prožitými zkušenostmi.

Poslední reorganizace proběhla na základě usnesení Vlády ČR č. 1194 ze dne 22. října 2007, kdy byla schválena transformace Ministerstva obrany, v jejímž rámci došlo k převedení 157. záchranného praporu Armády ČR (dále jen „AČR“) v Hlučíně pod HZS ČR a tedy pod MV. Tato změna vyžadovala úpravu legislativy, a proto byl zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru, nahrazen novým zákonem č. 260/2008 Sb. na jehož základě vznikl 1. ledna roku 2009 ZÚ HZS ČR.³¹

³¹ KOLEKTIV, A. *10 let Záchranného útvaru HZS ČR*. Praha, 2018.

4.2 Vznik a význam Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR

Na vznik ZÚ HZS ČR mělo veliký vliv již zmiňované usnesení vlády č. 1194 z roku 2007, kterým byl schválen dokument zvaný „Transformace Ministerstva obrany,” jímž bylo rozhodnuto o přesunu 157. Záchranného praporu AČR pod HZS ČR. Hlavní agendou, kterou ZÚ HZS ČR v době svého vzniku po 157. Záchranném praporu AČR převzala, bylo provádění záchranných a dalších neodkladných činností zahrnujalo soubor specializovaných úkolů zaměřených na poskytování komplexní pomoci obyvatelstvu, především během krizových situací. Cílem těchto činností bylo zajistit podmínky pro přežití lidí v postižených oblastech. Prapor byl nasazován v oblastech postižených přírodními katastrofami nebo rozsáhlými haváriemi, kde bylo nutné rychlé a efektivní nasazení sil pro zajištění pomoci a obnovy.³²

*„Tento krok byl veden snahou navýšit a obohatit síly a prostředky Hasičského záchranného sboru ČR tak, aby mohl efektivněji naplňovat své základní poslání ochrany životů a zdraví obyvatel a majetku před požáry a poskytování účinné pomoci při mimořádných událostech. Vyhodnocením dosavadního fungování Hasičského záchranného sboru ČR při řešení mimořádných událostí a záchranných a likvidačních prací při opakovaných rozsáhlých povodních v České republice, spolu s analýzou bezpečnostní strategie České republiky, bezpečnostní situace a bezpečnostních rizik v širších i mezinárodních souvislostech, s přihlédnutím k hrozbě různých teroristických aktivit, totiž bylo shledáno, že především pro poskytování účinné pomoci při mimořádných událostech je žádoucí zřídit jako organizační složku státu speciální útvar k plnění úkolů Hasičského záchranného sboru ČR, a to s působností na celém území České republiky, resp. Na základě závazných mezinárodních také v zahraničí.”*³³

³² 112. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2009, č. 2. ISSN 1213-7057.

³³ KOLEKTIV, A. 10 let Záchranného útvaru HZS ČR. Praha, 2018, s. 8.

O potřebě povolat síly a prostředky ZÚ HZS ČR rozhoduje na základě analýzy informací a situace z místa mimořádné události velitel zásahu³⁴, který si o techniku zažádá prostřednictvím krajského operačního a informačního střediska. V takovém případě je možnost vyslání zástupce ZÚ HZS ČR na místo mimořádné události, který rekognoskuje situaci a zhodnotí možnosti nasazení sil a prostředků u dané mimořádné události. Další možností je vyžádání si jednotky ZÚ HZS ČR tzv. do zálohy na stanici HZS kraje ještě před vznikem předpokládané mimořádné události (např. povodňové zabezpečovací práce, sněhová kalamita atp.).

4.3 Speciální technika u Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR a její specifikace

Mimo klasickou hasičskou techniku, do které lze zařadit např. cisternové automobilové stříkačky, čluny či kontejnerové nosiče, se kterými se lze setkat ve výbroji prakticky všech HZS krajů, v dislokacích ZÚ HZS ČR se nalézají především spousta kusů speciální techniky, které se ze své podstaty nenacházejí využití u mimořádných událostí tak často a jsou určeny především pro mimořádné události velkého rozsahu a právě některým z těchto kusů speciální techniky a prostředků se tato kapitola věnuje.

Do výbroje ZÚ HZS ČR jsou zařazeny zemní stroje, velkokapacitní čerpadla, kontejnery pro dekontaminaci osob i techniky, obrněné a velkoobjemové cisterny, obojživelné transportéry, vyprošťovací automobily a mnoho dalšího.

³⁴ TRČKA, M., *Provádění požárního zásahu*. Ostrava, 2018.

4.3.1 Zemní a demoliční práce

Pásové rypadlo

Obr. 7: CAT 336F³⁵

Pásové rypadlo mají ve výzbroji dislokace Hlučín a Jihlava a je jedním z nejvytěžovanějších strojů ZÚ HZS ČR. Jedná se o rypadla výrobce CAT modelových označení 329E a 329F, které je zobrazeno na obr. 7. Primárně je rypadlo určeno k rozkrývání sutin, demoličním a zemním pracím, k čemuž bylo nasazeno například při likvidačních pracích na následcích tornáda, které se v roce 2021 prohnalo nad jižní Moravou.³⁶

Veliké využití nachází ale třeba i u požárů, kde ohniska zpřístupňuje a rozkrývá. Typickou ukázkou tohoto využití jsou požáry skládek. Po povodních v roce 2024 bylo toto rypadlo využito i pro vyklízení koryt řek.

Rypadlo má k dispozici několik vyměnitelných nástrojů. Jedná se o lžici a svahovou lopatu pro provádění zemních prací, drapák určený pro rozkrývání sutin, požářišť a demoliční práce. Posledním nástrojem jsou demoliční nůžky určené pro demolování kovových i jiných konstrukcí.

³⁵ Zdroj: www.pozary.cz

³⁶ 112. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2022, č. 5. ISSN 1213-7057

Univerzální dokončovací stroj – UDS 214

Obr. 8: UDS 214³⁷

Univerzální dokončovací stroj s označením UDS 214 na podvozku Tatra je ve výzbroji všech třech dislokací ZÚ HZS ČR. Pro svou možnost vysoké prostupnosti terénem a přepravy po vlastní ose výborným pomocníkem pro celou řadu činností v obtížně dostupném terénu, jako jsou požáry štěpky a podobně. Mimo demoličních, výkopových a rozkrývacích prací je možné UDS 214 pro svůj vodorovný dosah, který činí až 10,5 metrů využít i ke zdvihání břemen či narušování nánosů ker.

Zajímavostí u tohoto stroje je disponibilita ovládání stroje strojníkem čistě z prostoru kabiny nástavby. Prakticky je tedy k obsluze tohoto stroje potřeba pouze jedna osoba, která je schopná v místě zásahu obstarávat jak nástavbu, tak si sám celým vozidlem pojíždět bez nutnosti přesedání.

³⁷ Zdroj: www.hzscr.cz

Pásový nakladač

Obr. 9: CAT 973D³⁸

Pásový nakladač CAT 973D s balistickou ochranou a zvýšenou mechanickou a teplotní odolností a celkovou hmotností atakující 39 tun, který je zastoupený ve výzbroji ZÚ HZS ČR pouze jedním kusem umístěným v dislokaci Hlučín, je předurčen mimo terénních úprav a nakládání materiálů především k zpřístupňování ohnisek požárů skládek a rozkrývání sutin zřícených budov. Výhodou této verze stroje je možnost jeho využití i v situacích, kdy hrozí nebezpečí explozí tlakových lahví či výbušnin.

³⁸ Zdroj: www.hzscr.cz

4.3.2 Velkoobjemové čerpání vody

Mobilní čerpací stanice

Obr. 10: MČS 1500³⁹

Mobilní čerpací stanice (dále jen „MČS“). Tyto MČS s různými výkony jsou zastoupeny ve všech dislokacích ZÚ HZS ČR v celkovém počtu čtyř kusů. Stanice MČS 1500, MČS 590, MČS 400 může být umístěna jak na břehu vody, tak po přimontování pontonových plováků, které jsou součástí příslušenství, je lze umístit přímo na vodní hladinu. Výhodou umístění přímo na vodní hladině je postupné přesouvání čerpací stanice s ustupující vodní hladinou. V případě umísťování na břehu je třeba postupné prodlužování sacího vedení.

Číslo za označením MČS značí možný dlouhodobý výkon čerpadla v litrech za vteřinu. V dislokacích jsou rozmístěny mobilní čerpací stanice následovně. MČS 1500 a MČS 590 v Hlučíně, MČS 400 ve Zbirohu a MČS 300 je zastoupena v Jihlavě.

Tato čerpadla mohou dopravovat vodu až na vzdálenost 480ti metrů. Jejich využití spočívá především pro odčerpávání lagun způsobených povodněmi. Tato čerpadla byla využita při mezinárodní pomoci, kterou poskytla Česká republika Francii při povodních ve Francii na začátku roku 2024.⁴⁰

³⁹ Zdroj: www.pozary.cz

⁴⁰ Sklad státních hmotných rezerv ČR. SSHR uvolnila dvě velkokapacitní čerpadla pro Francii [online]. © 2024 SSHR ČR [cit. 2024_11_14]. Dostupné z: <https://sshr.gov.cz/aktuality/sshr-uvolnila-dve-velkokapacitni-čerpadla-pro-francii/>

4.3.1 Dálková doprava vody

Hadicový automobil – HA 2000

Obr. 11: HA 2000⁴¹

Úkolem hadicového automobilu HA 2000 na podvozku Tatra 815 je podpora jednotek především při hašení požárů velkého rozsahu, jako byl například ten v Českém Švýcarsku, kde byl využit a celkově při zásazích, kde je nutná doprava vody na dlouhé vzdálenosti. V nástavbě automobilu nalezneme 2 kilometry již v půlspojkách spojených hadic průměru B, které se odvíjejí ze zásobníků v zástavbě a mohou být pokládány přímo za jízdy. Dalších 320 metrů hadic je umístěných v koších. Vůz je vybaven i jiným příslušenstvím. Najdeme tam například dvě přenosná požární čerpadla Tohatsu 1500, monitor, motorové pily, elektrocentrálu, osvětlovací zařízení a další výbavu.

⁴¹ Zdroj: www.hzscr.cz

4.3.2 Modul pro hašení požárů v nebezpečných prostorech a lesních požárů

Tento modul obrněných vozů s vozidlem s funkcí zásobárny vody byl zaveden jako reakce na zásah a následné likvidační práce následků výbuchu muničních skladů ve Vrběticích, kde hrozily exploze nevybuchlé munice.

Cisternová z odolněná stříkačka – CZS 15 (Triton)

Obr. 12: CZS 15⁴²

Cisternová z odolněná stříkačka s označením CZS 15 na podvozku Tatra, též známá pod názvem Triton, plní v modulu roli průzkumného a velitelského automobilu. Jeho pancéřovaná přetlaková kabina plní standardy normy STANAG 4569 ve stupni 2, která má být schopna odolat výbuchu o ekvivalentu 6kg TNT a odolat průbojným střelám ráže 7.62mm. Z důvodu zvýšené odolnosti byl Triton použit například při odstraňování letecké pumy v petrochemickém závodě v Litvínově jako dopravní vozidlo pro příslušníky pohybující se v nebezpečné zóně.

⁴² Zdroj: www.hzscr.cz

Triton má zásobu vody o objemu 2m^3 , je osazen čerpadlem o jmenovitém průtoku 1500 litrů za minutu při 1MPa. Automobil je koncipován, aby posádka nemusela při zásahu z automobilu vystupovat. Posádka má pro hašení z automobilu k dispozici přední lafetu na kapotě automobilu a samoochranné trysky, nicméně Triton disponuje i jedním výtlakem pro možnost zásahu vně vozidla. O dýchatelné prostředí se stará přetlaková kabina v kombinaci s filtrem proti bojovým a chemickým látkám. Pro případ defektu jsou kola obuta v samoopravných pneumatikách s automatizovaným centrálním huštěním pneumatik, jejichž tlak huštění může být upraven z kabiny podle terénu, na kterém se vozidlo pohybuje. Pro případ nutnosti opuštění vozidla jsou ve výbavě i izolační dýchací přístroje. Ve vozidle je i další výbava. Jedná se o hadice B a C, proudnice, hasicí program D, termokameru, motorovou pilu či naviják a armatury pro čerpání vody z hydrantů.

Nevýhodou tohoto vozidla je neschopnost doplňování vody vlastním čerpadlem. Pro nabrání vody je tedy nutností mít další agregát, který auto naplní. Další omezení se týká požadavků na kvalitu nabírané vody. Vzhledem k samoochranným tryskám, které si lze představit jako klasické sprinklery, musí být vozidlo při jejich používání naplněno vodou z řádu, která neobsahuje nečistoty ucpávající jejich trysky.

Cisternová z odolněná stříkačka – CZS 40 (Titán)

Obr. 13: CZS 40⁴³

Cisternová z odolněná stříkačka s označením CZS 40 na podvozku Tatra, též známá pod názvem Titán je zkonstruován pro zásahy v nebezpečných prostorech a náročném terénu. Jeho kabina plní stejně jako u CZS 15 druhý stupeň balistické ochrany dle normy STANAG 4569 a je též vybaven přetlakovou kabinou s filtrem proti bojovým a chemickým látkám. Prostupnost terénem je v tomto případě vylepšen i tím, že všechny čtyři nápravy jsou natáčecí.

Vozidlo uveze 12m³ vody, o jejíž distribuci se stará požární čerpadlo o jmenovitém průtoku 4000l za minutu při 1MPa. Osádka má možnost provádění hasebního zásahu z bezpečí kabiny za pomoci dvou lafet, samoochranných trysek a výsuvné termokamery. Pro případ vzniku požáru v motorovém prostoru je vozidlo vybaveno samozhášecím systémem.

Nevýhody jsou stejné jako u dříve popisovaného vozidla CZS 15. Nemožnost nasátí vody přes vlastní čerpadlo a nutnost vody z vodovodního řádu v případě používání samoochranných trysek.

⁴³ Zdroj: www.pozary.cz

Velkoobjemová cisterna – CV 40 (Taurus)

Obr. 14: CV 40⁴⁴

Toto vozidlo na pětinápravovém podvozku Tatra, do jehož nástavby se vejde až 21,5m³ vody s čerpadlem o výkonu 4000l za minutu při 1MPa, plní v modulu pro hašení požárů v nebezpečných prostorech a lesních požárů funkci zásobárny vody pro výše zmíněné zodolněné cisterny. Toto vozidlo je v současnosti zastoupeno dvěma kusy umístěnými v dislokacích Jihlava a Hlučín.

⁴⁴ Zdroj: www.pozary.cz

4.3.3 Vyprošťovací práce

Vyprošťovací tank – VT 72B

Obr. 15: VT 72B⁴⁵

Vyprošťovací tank na podvozku tanku T72 sovětské výroby je předurčen k vyprošťování vozidel, vlaků či lodí. Mimo vyprošťovací práce může být využit k demoličním pracím za pomoci řetězových úvazků. Jeho naviják s ocelovým lanem o délce 200m a tažné síle 30t, která může být kladkami navýšena až na 90t společně s jeřábovým ramenem o maximální nosnosti 19t a vysokou prostupností terénem, je skvělým prostředkem k manipulaci s extrémně těžkými předměty nejen mimo zpevněné komunikace. Nevýhodou je jeho hmotnost, která činí téměř 46t a samozřejmě s tím spojená velická spotřeba pohonných hmot. Vyprošťovací tank je zastoupen celkem čtyřmi kusy rozmístěnými ve všech dislokacích.

⁴⁵ Zdroj: www.hzscr.cz

Sací bagr – MAN TGS 26.440

Obr. 16: MAN TGS 26.440⁴⁶

Sací bagr na šestinápravovém podvozku MAN je předurčen k nasávání suchých i mokrých materiálů za užití teleskopického podtlakového ramene, které může být nastaveno pomocí nástavců, které jsou umístěny na přívěsném vozíku, až na 26 metrů. Zásobník na nasávaný materiál má objem 8m³ a vyklápění tohoto materiálu musí probíhat do boku. Tyto stroje jsou ve výzbroji ZÚ HZS ČR celkem 2 a jsou umístěny v Hlučíně a Zbirohu.

Velikým pomocníkem je zejména při činnostech, které jsou jindy prováděny převážně za použití lidské síly, protože agregát produkuje dostatečný sací výkon k nasátí materiálů o hmotnosti až 30g. Odsávání celých cihel pro tento stroj není žádným problémem. Zejména se jedná o odstraňování sutin, uhlí atp., kdy je sací potrubí nataženo až do budovy, kde je materiál za pomoci ženíjního nářadí házen ke vstupu potrubí, kde je nasán a dopraven do zásobníku automobilu stojícího například před budovou. Nicméně vzhledem k vysokému sacímu výkonu je třeba, aby se zasahující měli na pozoru. Při neopatrném pohybu v blízkosti ústí savičky je stroj schopen zlámat i končetiny.

⁴⁶ Zdroj: www.hzscr.cz

Vyprošťovací automobil - VYA 30

Obr. 17: VYA 30⁴⁷

Vyprošťovací automobil VYA 30 na podvozku Tatra a nástavbou ČKD se čtyřmi řiditelnými nápravami a možností krabího chodu se používá pro vyprošťování vozidel o velké hmotnosti v nejen špatně dostupném terénu. Vybaven je celkem třemi navijáky. Jeden je umístěn před kabinou s tahem 5t a dva zadní navijáky, každý s tahem 20t. Nedílnou součástí nástavby je teleskopické jeřábové rameno o maximální nosnosti 30t.

Jeho velkou výhodou mimo velkou prostupnost terénem, kdy i přes jeho celkovou hmotnost 35t, je díky variabilitě natáčení všech kol i dostupnost míst v těsnějších místech v zástavbě. Nevýhodou je ovšem jeho motor o výkonu 325kW, který se s přihlédnutím k celkové hmotnosti vozidla může jevit jako poddimenzovaný, což prodlužuje dojezdový čas této techniky.

⁴⁷ Zdroj: www.hzscr.cz

4.3.4 Dekontaminace

Kontejner dekontaminace techniky – KDT

Obr. 18: KDT⁴⁸

Kontejner obsahuje rámovou rampu pro dekontaminaci techniky. Využívá se při dekontaminaci od biologických, chemických a radioaktivních látek. Celá dekontaminační rampa se skládá ze dvou rámů s naklápěcími tryskami, které jsou schopny nanést dekontaminační roztok ze všech stran vozidla včetně podvozku. Pro případ nutnosti dekontaminace např. kastlíku vozidla, je kontejner vybaven i dvěma ručními vysokotlakými čističi. Při průjezdu rampou je v prvním rámu na vozidlo nanesen dekontaminační roztok, který je následně při průjezdu druhým rámem opláchnut vodou. Kontaminovaná voda je jímána membránovými pumpami z nepromokavé podlahy rampy do jímacích nádrží. Rampa má v rozloženém stavu rozměry 40x10 metrů a její průjezdná výška je až 4 metry. K jejímu sestavení je třeba 6 osob, které připraví celé stanoviště k provozu do jedné hodiny. Nejčastější využití tento kontejner nachází při likvidačních pracích ve spojitosti s ptačí chřipkou.

Kontejner samotný je vybaven osvětlovacími prvky, elektrocentrálou pro možnost fungování na místech bez elektrické energie ze sítě a naftovým kotlem pro ohřev vody. Jediné v čem není kontejner soběstačný je dodávka vody. Ta musí být řešena buď připojením na vodovodní řád nebo cisternovým automobilem, který kontejneru vodu dodá.

⁴⁸ Zdroj: www.hzscr.cz

Stanoviště dekontaminace osob – SDO-4

Obr. 19: SDO-4⁴⁹

Stanoviště dekontaminace osob SDO-4 je umístěno v rozkládacím mobilním kontejneru. S jeho použitím se počítá v případě nutnosti kontaminace většího počtu osob. Samotné zařízení je uzpůsobeno na tzv. smíšenou dekontaminaci. Je tedy možné dekontaminovat muže i ženy zároveň, protože zařízení je rozděleno na dva oddělené prostory. Dohromady je stanoviště schopné dekontaminovat až 50 osob za hodinu. Přičemž doba potřebná k uvedení do provozu při 8mi lidech by neměla být delší než půl hodiny

⁴⁹ Zdroj: www.hzscr.cz

Dekontaminační přístroj VSC-100CR

Obr. 20: VSC-100CR⁵⁰

Dekontaminační přístroj VCS-100CR od firmy Cleamix je určen pro dekontaminaci prostor za využití páry peroxidu vodíku H_2O_2 od B-agens. Přístroj pracuje s 50% roztokem peroxidu vodíku, jehož páru uvolňuje v uzavřeném prostředí. Jeho použití je vhodné především v prostorech s citlivou elektronikou, jakými jsou např. operační sály, letadla, laboratoře, serverovny, protože nezanechává žádné nežádoucí vlivy jako třeba vodní pára a jiné roztoky. Jelikož jsou dekontaminované prostory po dobu dekontaminace nevhodné pro pobyt osob, je možné přístroj ovládat a kontrolovat jeho funkce vzdáleně přes tablet.

Přístroj je složen z jednoho řídicího „kufru“, ke kterému mohou být připojeny další podružné v závislosti na rozměrech dekontaminovaných prostor. Nepostradatelnou součástí je přípojné čidlo, které měří a odesílá do tabletu živá data o koncentraci, relativní vlhkosti a teplotě v dekontaminovaném prostoru.

⁵⁰ Vlastní zdroj

Pro případy prostor s nemožností následného vyvětrání po provedené dekontaminaci, je přístroj vybaven i katalyzátorem, který je schopen odstranit dekontaminační směs z dekontaminovaného prostoru.

Největší výhodou dekontaminace tímto přístrojem je vysoká prostupnost odpařovaného peroxidu vodíku i do malých spár a již zmiňované absentující nežádoucí vlivy na elektroniku. Na druhou stranu mezi nevýhody můžeme počítat relativně vysokou pořizovací cenu, která začíná kolem dvou milionů korun, nutnost úplného utěsnění dekontaminovaného prostoru a jeho teplota vyšší než 17°C.

4.3.5 Evakuace

Pásový střední transportér – PTS-10

Obr. 21: PTS-10⁵¹

Obojživelný pásový transportér PTS-10 se dostal do výzbroje ZÚ HZS ČR převodem od AČR při jeho založení. Transportéry, ač jejich výroba sahá do roku 1968, nalézají občasné uplatnění i v dnešní době. Naposledy tomu bylo při povodních v roce 2024. Jsou využívány především pro evakuaci obyvatelstva při povodních a záplavách z důvodu vysoké prostupnosti terénem díky svým pásům a možnosti plout za pomoci dvou lodních šroubů a kormidel. Na bočnice transportéru je možno přidělat i výztuhy, které umožňují následné překrytí plachtou a vytvoření střechy.

Samotný transportér váží 17t. Jeho užitečné zatížení na vodě je 10t a na souši 5t, což mu umožňuje i přepravu techniky. K obsluze jsou třeba dva členové posádky a transportér je schopen pojmout až 72 stojících osob.

⁵¹ Zdroj: www.pozary.cz

4.3.6 Přepravní technika

Tahače

Obr. 22: Souprava MAN TGS 33.540 s podvalem Noteboom a naloženým PTS-10⁵²

Tahače jsou zastoupeny ve všech dislokacích ZÚ HZS ČR celkem osmi kusy. Jedná se především o tahače značky MAN ve verzích TGS 33.540, TGS 33.480 a TGX 18.500. Nicméně v automobilovém parku se nachází i tahač od výrobce Scania verze R450.

Tahače plní u ZÚ HZS ČR nezastupitelnou roli v oblasti přepravy techniky a materiálu. Pro přepravu techniky, jejíž přesun po vlastní ose by byl velmi obtížný až nemožný, nebo velkorozměrného materiálu, jako například mostní konstrukce, se tahače verzí TGS připojují do souprav s podvaly výrobce Noteboom, na které je technika či jiný přepravovaný materiál naložen. Především pro účely tohoto naložení techniky na podval je pro výjezd více kusů techniky časový limit k výjezdu od vyhlášení poplachu stanoven na na první pohled dlouhých 90 minut. Nevýhodou tahačů ve verzích TGS u ZÚ HZS ČR je bezpochyby absence retardéru. K řízení takové soupravy vezoucí například vyprošťovací tank, která váží celkem přes 50t, je třeba nejen statečného, ale především zkušeného řidiče.

⁵² Zdroj: www.pozary.cz

Pro případ přepravy humanitární pomoci nebo jiného, ideálně paletovaného, materiálu, se využívají tahače MAN ve verzi TGX a tahač zn. Scania v soupravě s plachtovými návěsy. Takové soupravy s modrými majáky bylo možné spatřit, jak brázdí české dálnice a silnice například během povodní v roce 2024

5 Specifické činnosti Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR

Záchranný útvar HZS ČR je specificky předurčen k záchranným a likvidačním pracím s celorepublikovou působností a v rámci jednotek požární ochrany slouží jako opěrný bod pro dekontaminaci osob a techniky pro zóny havarijního plánování jaderných elektráren Dukovany a Temelín, pro velkoobjemové čerpání vody a její dálkovou dopravu, pro vyprošťování těžkých dopravních vozidel, nouzové přežití obyvatelstva a provádění trhacích prací.⁵³

Mimo záchranné a likvidační práce ZÚ HZS ČR plní ze zákona úlohu vzdělávacího zařízení pro příslušníky bezpečnostních složek a osoby plnící úkoly v rámci IZS. Především se jedná o kurzy vedoucí k získání oprávnění k řízení vozidel kategorií C, D a E.

Nicméně kromě řídičských oprávnění ZÚ HZS ČR zaštiťuje i specializační kurzy týkající se obsluhy motorových pil, manipulace se zvířaty při mimořádných událostech, kurz vůdce malého plavidla, obsluha zemních a stavebních strojů, kurz jeřábníků a vazačů, kurzy potápění, kurz dekontaminace hasičů a kurz profesionalizace řidičů IZS, kde si účastníci zkouší a zdokonalují své dovednosti na dopravním polygonu.⁵⁴

I na mezinárodním poli ZÚ HZS ČR nachází své uplatnění. Jeho síly a prostředky jsou využívány v rámci mezinárodních smluv o vzájemné pomoci. Mezi příklady využívání sil a prostředků ZÚ HZS ČR pro účely tvorby záchranných odřadů zasahujících v zahraničí z posledních let patří např.: hašení lesních požárů v Řecku v letech 2023 a 2024, nasazení velkoobjemových čerpacích stanic při záplavách ve Francii na začátku roku 2024, či přeprava humanitární pomoci do expedičních skladů v zahraničí, určené pro pomoc Ukrajině.⁵⁵

⁵³ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č.16/2017

⁵⁴ MV-GŘ HZS ČR. *Vzdělávání: Specializační kurzy* [online]. © 2024 HZS ČR [cit. 2024_11_16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vzdelavani-specializacni-kurzy-specializacni-kurzy.aspx>

⁵⁵ 112. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2022, č. 8. ISSN 1213-7057.

5.1 GFFF-V modul

GFFF-V modul je zkratka označující Ground Forest Fire Fighting using Vehicles. Ve volném překladu se jedná o modul pro pozemní hašení lesních požárů za pomoci vozidel. K uznání GFFF-V modulu je třeba certifikace, která se získává na základě několika faktorů. Jedná se především o technické vybavení modulu, jeho schopnosti nasazení a samostatného nepřetržitého fungování po dobu 7 dnů v místě zásahu, aby modul mimo jiné ekonomicky ani jinak nezatěžoval hostící zemi, schopnosti koordinace při mezinárodních operacích a certifikovaným personálem.⁵⁶ Tato certifikace je nejen znakem prestiže a akceschopnosti v rámci modulů rychlé reakce, ale umožňuje i čerpání dotací Evropské unie (dále jen „EU“) např. z Fondu solidarity, který pokrývá až 75 % nákladů na techniku.

Vzhledem k narůstajícímu počtu lesních požárů nejen v Evropě, ale i po celém světě, se MV-generální ředitelství po zkušenosti s požárem v Českém Švýcarsku zasazuje o vznik modulu GFFF-V v České republice. Prozatím Česká republika nabízí a posílá pomoc zemím EU sužovaným lesními požáry skrz evropské Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události (ERCC) bez této certifikace, kde odřady složené z HZS krajů a ZÚ HZS ČR sbírají praktické zkušenosti pro budoucí certifikaci. Příkladem tohoto počínání bylo vysílání odřadů v letech 2023 a 2024 na hašení lesních požárů do Řecka, kde právě příslušníci ZÚ HZS ČR zastávali funkce strojníků a vzhledem ke cvičením, které od té doby proběhly na Libavě či ve Zbirohu, je s nimi na těchto postech počítáno i do budoucna. V dnešní době jsou jednotky zařazené do procesu této certifikace označují českým pracovním názvem LESAR, v němž vůdčí roli zastává HZS Středočeského kraje, konkrétně územní odbor Beroun.

⁵⁶ CLAUSING, C., *Essentials of Fire Fighting*. Oklahoma, 2018

5.2 USAR

Urban Search and Rescue (dále jen „USAR“) označuje specializované týmy zaměřené na vyhledávání a záchranu osob z trosek budov v městském prostředí. Jejich práce se skládá z lokalizace, vyproštění a poskytnutí základní zdravotnické péče lidem uvězněným ve staticky narušených stavbách. USAR jednotky se dělí do tří úrovní – lehké, střední a těžké. Hlavním cílem jejich zásahů je co nejrychlejší záchrana co největšího počtu přeživších, přičemž se dbá na minimalizaci rizika pro samotné záchranáře.⁵⁷

V České republice se vžilo označení „USAR odřad“, které se vztahuje na odřad hasičů složenou minimálně ze dvou jednotek požární ochrany, případně z kombinace jedné hasičské jednotky a dalších složek IZS, nebo osob poskytujících materiální či osobní pomoc. Každá jednotka zahrnuje technické vybavení a stanovený počet příslušníků HZS ČR určených k zásahu. V tuzemsku jsou tyto týmy tvořeny zejména profesionálními hasiči, kynology a zdravotnickým personálem.⁵⁸ A právě někteří z kynologů tohoto odřadu jsou příslušníci ze ZÚ HZS ČR. Družstvo kynologů je součástí speciální záchranné rotы v dislokaci Hlučín, kteří se podíleli na záchranných pracích v ČR i zahraničí, kde v sutinách a staticky narušených objektech vyhledávali přeživší. V ČR byli nasazeni např. po tornádu na jižní Moravě v roce 2021. Co se týče nasazení v zahraničí, asi nejvýznamnějším nasazením byla účast na záchranných pracích po výbuchu skladovaného ledku v Bejrútu v Libanonu v roce 2020.⁵⁹

⁵⁷ MV-GR HZS ČR. *USAR: Vyhledávací a záchranný odřad do obydlených oblastí* [online]. [cit. 2025_04_01]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/soubor/usar-zakladni-fakta-pdf.aspx>

⁵⁸ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č.13/2016

⁵⁹ SVOBODA, P., *Psí záchranář*. Praha, 2022

6 Hlavní úkoly a zaměření Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR

Hlavním úkolem Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR je provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech. Mezi klíčové činnosti patří záchranné práce, včetně vyhledávání, vyprošťování a záchrany osob ze zavalených objektů. Dále útvar provádí potápěčské a zemní práce, vyprošťování uvízlé či havarované techniky a demoliční činnosti, včetně rozpojování konstrukcí nebo materiálů za použití trhavin.

Významnou součástí činnosti je také radiační a chemický průzkum, vytyčování nebezpečných oblastí a následná dekontaminace osob, materiálů, techniky i terénu. Při požárech zajišťuje dálkovou dopravu vody a samotné hašení. V rámci likvidačních prací a humanitární činnosti se jednotka podílí na sběru a likvidaci uhynulých zvířat, evakuaci osob, přepravě hospodářských zvířat a materiálů, úpravě a distribuci pitné vody či zajištění nouzového přežití obyvatelstva.

V případě rozsáhlých krizových situací dokáže Záchranný útvar HZS ČR přesunout a provozovat základnu v postižené oblasti, kde se stará o přijetí, vystrojení, ubytování a stravování evakuovaných osob, včetně zajištění hygienického a zdravotního zabezpečení. Dále se podílí na obnově postiženého území, nouzovém zásobování elektrickou energií při blackoutu a přečerpávání vody velkokapacitními čerpadly. V neposlední řadě poskytuje záchrannou a humanitární pomoc i v zahraničí na základě požadavků MV-GŘ HZS ČR.⁶⁰

⁶⁰ KRATOCHVÍLOVÁ, D., KRATOCHVÍLOVÁ D. ml., FOLWARCZNY L. *Ochrana obyvatelstva*. Ostrava, 2013.

7 SWOT analýza informovanosti příslušníků hasičských záchranných sborů krajů na velitelských pozicích o Záchranném útvaru HZS ČR

Předkládaná analýza se zabývá aktuálním stavem informovanosti velitelů z různých krajských hasičských záchranných sborů České republiky o možnostech využití Záchranného útvaru HZS ČR, jeho technice a postupech pro jeho vyžádání. Analýza vychází z provedených strukturovaných rozhovorů s pěti respondenty zastávajícími velitelské pozice v rámci HZS krajů. Identifikované silné a slabé stránky současného stavu, stejně jako příležitosti a hrozby, poskytují ucelený obraz o efektivitě informačních kanálů a možnostech dalšího rozvoje spolupráce mezi HZS krajů a Záchranným útvarem HZS ČR.

7.1 Metodologie výzkumu

Výzkum byl realizován formou strukturovaných rozhovorů, které probíhaly s pěti záměrně vybranými příslušníky HZS krajů na velitelských pozicích mezi listopadem 2024 a únorem 2025 na předem smluvených schůzkách v rámci příslušných krajů. Konkrétně se jednalo o respondenty z HZS Plzeňského kraje, HZS Středočeského kraje, HZS kraje Vysočina, HZS Jihočeského kraje a HZS hl. m. Praha. Pro zajištění anonymity respondentů nebyly v prepisech rozhovorů použity jejich jména.

Rozhovory byly zaměřeny na zjišťování profesního vnímání role ZÚ HZS ČR, na informovanost o jeho možnostech a technice, na zkušenosti s jeho nasazením při mimořádných událostech a na efektivitu komunikačních kanálů, které ZÚ HZS ČR využívá k informování velitelského personálu krajských HZS o svých technických možnostech. Respondentům byly kladeny předem stanovené otázky, jejichž seznam lze nalézt v příloze č.1.

Formulace otázky č. 9 v originálně plánovaném znění: „Slyšel jste již o mobilní aplikaci, vyvinutou primárně pro velitele a řídicí důstojníky, která obsahuje seznam techniky Záchranného útvaru a její využitelnost dle typu mimořádné události? Pokud ano, máte a používáte jí?“ byla v rozhovorech s respondenty z HZS Plzeňského kraje, kraje Vysočina, Jihočeského kraje a hl. m. Prahy pozměněna, jelikož odpověď na první část této otázky již vyplynula z odpovědí na otázky předchozí. Z rozhovorů byla následně extrahována, vzhledem k tématu, důležitá data, která byla klasifikována do čtyř kategorií SWOT analýzy.

SWOT analýza představuje strategický nástroj sloužící k identifikaci vnitřních faktorů (silných a slabých stránek) a vnějších faktorů (příležitostí a hrozeb), které mohou ovlivnit úspěšnost dané organizace nebo její specifické činnosti. V rámci této analýzy je metoda aplikována na zhodnocení současného stavu informovanosti příslušníků HZS krajů na velitelských pozicích o ZÚ HZS ČR s cílem určit oblasti pro potenciální zlepšení.

Zpracování získaných dat proběhlo v následujících krocích:

- 1) Přepis rozhovorů do textové podoby.
- 2) Kódování relevantních výroků respondentů.
- 3) Rozdělení kódovaných výroků do čtyř oblastí SWOT analýzy.
- 4) Analýza výskytu jednotlivých faktorů a jejich četnosti.
- 5) Syntéza získaných poznatků a formulace doporučení.

Tento metodologický postup umožnil systematické zpracování získaných dat a jejich převedení do strukturované SWOT analýzy, která poskytuje komplexní pohled na zkoumanou problematiku.

7.2 Analýza provedených rozhovorů

7.2.1 Respondent z HZS Středočeského kraje

Respondent z HZS Středočeského kraje vnímá Záchranný útvar HZS ČR jako klíčovou složku HZS ČR, především díky jeho technické vybavenosti a odborným znalostem příslušníků. Z rozhovoru vyplývá, že respondent má pozitivní zkušenost se ZÚ HZS ČR při mezinárodní operaci hašení lesních požárů v Řecku v roce 2024, kde oceňuje profesionalitu a odbornost příslušníků ZÚ HZS ČR. Sám však nikdy o nasazení ZÚ HZS ČR nežádal.

O existenci a činnosti ZÚ HZS ČR se dozvěděl nejprve z mediálních zdrojů a následně mu byl představen během nástupního odborného výcviku v rámci HZS ČR a připouští, že nastaly situace, kdy by účast ZÚ HZS ČR při zásahu byla přínosná, avšak jednotky ZÚ HZS ČR nebyly povolány.

Co se informovanosti týče, respondent uvádí, že má nainstalovanou mobilní aplikaci s informacemi o technice ZÚ HZS ČR, nicméně dosud ji prakticky nevyužil. S prezentací sil a prostředků ZÚ HZS ČR se setkal pouze během nástupního kurzu a kurzu taktiky. Nemá přesné informace o postupu vyžádání ZÚ HZS ČR ani o časových limitech pro jeho nasazení. Za výhodu považuje strategické umístění dislokace útvaru ve Zbirohu v blízkosti dálnice D5, která umožňuje přijatelné dojezdové časy do jeho regionu.

7.2.2 Respondent z HZS kraje Vysočina

Respondent z HZS kraje Vysočina označuje ZÚ HZS ČR jako nedílnou součást HZS ČR. Z rozhovoru je patrné, že má osobní zkušenost se zásahy, kterých se ZÚ HZS ČR zúčastnil, konkrétně zmiňuje povodně a hašení lesního požáru v Hřensku. Spolupráci hodnotí jako velmi dobrou. Osobně si zatím ZÚ HZS ČR k zásahu nepovolal, avšak pamatuje si na situaci, kdy byl povolán univerzální dokončovací stroj (UDS-214) na rozebírání konstrukcí po požáru.

Respondent uvádí, že o ZÚ HZS ČR se dozvěděl přibližně v roce 2009, kdy začala fungovat rota ZÚ HZS ČR v dislokaci Jihlava. Zajímavým zjištěním je, že mu činnost ZÚ HZS ČR byla prezentována přímo příslušníkem tohoto útvaru.

Respondent přiznává, že nastaly situace, kdy by nasazení ZÚ HZS ČR bylo přínosné, ale nebylo realizováno z důvodu předpokladu dlouhého dojezdového času k mimořádné události v ranních hodinách o víkendu. Informace o technice ZÚ HZS ČR čerpá z internetových zdrojů, sociálních sítí, z exkurzí a od kolegů. Má nainstalovanou mobilní aplikaci, ale dlouhodobě ji nepoužívá. Zná postupy pro vyžádání sil a prostředků ZÚ HZS ČR včetně časových limitů pro jejich nasazení.

Respondent by uvítal zlepšení informovanosti, zejména zmiňuje užší spolupráci při školeních a výcviku, především vzhledem k tomu, že mají dislokovanou rotu ZÚ HZS ČR umístěnou v Jihlavě, přímo ve svém kraji. Za hlavní výhodu nasazení ZÚ HZS ČR považuje jejich pomoc při rozsáhlých událostech, jako jsou povodně nebo velké požáry, zároveň však uvádí, že v jejich regionu nejsou takové události příliš časté.

7.2.3 Respondent z HZS Plzeňského kraje

Respondent vnímá ZÚ HZS ČR jako součást systému HZS ČR, který mu může poskytnout podporu u zásahu v podobě speciální techniky a vycvičených příslušníků. Z jeho výpovědí vyplývá, že má velmi dobré zkušenosti s příslušníky ZÚ HZS ČR ze zásahů i výcviků, kde oceňuje jejich profesionalitu a vstřícný přístup. Uvádí, že byl přítomen u zásahu, kde si řídící důstojník síly a prostředky ZÚ HZS ČR povolal.

O ZÚ HZS ČR se poprvé dozvěděl při jeho participaci u požáru lesního porostu v Chrášťanech u Rakovníka v roce 2015. Zajímavostí je, že mu byl ZÚ HZS ČR prezentován jeho příslušníkem v rámci pravidelné odborné přípravy.

Respondent přiznává, že nastala situace, kdy ZÚ HZS ČR nebyl povolán, ačkoliv by jeho nasazení bylo pro řešení mimořádné události přínosné, a to z důvodu neznalosti o disponibilitě techniky a jejích možnostech. Mobilní aplikaci má nainstalovanou a v případě nejistoty by konzultoval nasazení a výběr techniky telefonicky s velitelem čety ZÚ HZS ČR nebo přes KOPIS.

Za nedostatek respondent považuje absenci notifikací o nové technice v aplikaci. Přesné časové limity pro nasazení ZÚ HZS ČR nezná, ale odhaduje je v řádu desítek minut v pracovní době a v řádu hodiny mimo pracovní dobu. Pro svůj kraj vnímá ZÚ HZS ČR jako partnera pro složité a dlouhotrvající zásahy.

7.2.4 Respondent z HZS Jihočeského kraje

Respondent vnímá ZÚ HZS ČR jako jednu ze složek HZS ČR pro řešení událostí mimořádného rozsahu, kde je vyžadováno použití těžké techniky. Z rozhovoru vyplývá, že má pozitivní zkušenosti se spoluprací se zasahujícími příslušníky ZÚ HZS ČR, a to jak v oblasti komunikace, tak při praktické činnosti s těžkou technikou. Sám si však nikdy k zásahu ZÚ HZS ČR nepovolal.

Respondent si nevybavuje, kdy se o ZÚ HZS ČR poprvé dozvěděl, a uvádí, že mu ZÚ HZS ČR nikdy nebyl prezentován jeho příslušníkem. Pro získávání informací o technice ZÚ HZS ČR využívá mobilní aplikaci a webové stránky s technickými kartami techniky. Vhodnost techniky posuzuje na základě parametrů uvedených v těchto zdrojích.

Z rozhovoru také vyplývá, že respondent má mobilní aplikaci k dispozici na tabletech umístěných ve výjezdových vozidlech a využívá ji především pro seznamování se s technikou ZÚ HZS ČR. S prezentací sil a prostředků ZÚ HZS ČR se setkal v rámci odborné přípravy, včetně prezentací reálných zásahů s využitím ZÚ HZS ČR. Zná postupy pro vyžádání sil a prostředků ZÚ HZS ČR a považuje současnou informovanost za dostatečnou.

Za hlavní výhodu nasazení ZÚ HZS ČR považuje pomoc při událostech mimořádného rozsahu v podobě demolic konstrukcí a terénních prací. Za nevýhodu pak označuje časovou náročnost dojezdu povolávané techniky.

7.2.5 Respondent z HZS hl. města Prahy

Respondent velmi pozitivně hodnotí ZÚ HZS ČR a bere ho jako strategickou složku pro řešení mimořádných událostí vyžadujících specializovanou techniku. Má osobní zkušenost se spoluprací se ZÚ HZS ČR, během průmyslové havárie v roce 2023, kterou hodnotí jako bezproblémovou s profesionálním přístupem zasahujících. Z rozhovoru vyplývá, že si osobně v několika případech síly a prostředky ZÚ HZS ČR povolal, například při stabilizaci poškozené konstrukce administrativní budovy.

O ZÚ HZS ČR se dozvěděl v průběhu procesu transformace, kdy došlo k převodu speciální techniky od AČR k HZS ČR. Nikdy neměl osobní prezentaci od příslušníka ZÚ HZS ČR a informace čerpá výhradně z digitálních zdrojů. Respondent připouští, že nastala situace, kdy by včasné nasazení techniky ZÚ HZS ČR, zkrátilo dobu zásahu, ale tato technika nebyla povolána kvůli podcenění rozsahu poškození.

Pro rozhodování o případném nasazení techniky ZÚ HZS ČR využívá primárně mobilní aplikaci. O nově zařazené technice se dozvídá pouze pasivním monitorováním aplikace a kriticky se vyjadřuje k absenci automatických notifikací, nicméně aplikaci pravidelně využívá.

Z rozhovoru vyplývá, že se respondent nesetkal s žádným systematickým školením o kapacitách a možnostech ZÚ HZS ČR. Zná postupy pro vyžádání sil ZÚ HZS ČR a reakční dobu hodnotí jako přijatelnou.

Respondent by uvítal zavedení notifikací v aplikaci a pravidelná setkání s technickými specialisty ZÚ HZS ČR. Za hlavní limitující faktor pro využívání speciální techniky pokládá prostorové limity v zástavbě hlavního města. Jako klíčový přínos vnímá možnost nasazení specializované techniky bez nutnosti jejího dlouhodobého garážování na krajské úrovni.

7.3 SWOT analýza informovanosti příslušníků krajských HZS na velitelských pozicích o ZÚ HZS ČR

Na základě provedených strukturovaných rozhovorů s příslušníky krajských HZS na velitelských pozicích byla vytvořena následující SWOT analýza, která identifikuje silné a slabé stránky současného stavu informovanosti příslušníků HZS krajů na velitelských pozicích o ZÚ HZS ČR, stejně jako příležitosti a hrozby, které mohou tento stav ovlivnit v budoucnu.

7.3.1 Silné stránky

Z provedených rozhovorů vyplývá, že silnými stránkami současného stavu informovanosti jsou:

- Pozitivní vnímání role ZÚ HZS ČR v rámci HZS ČR všemi dotazovanými respondenty, kteří jej považují za důležitou složku pro řešení mimořádných událostí velkého rozsahu.
- Dobré zkušenosti z přímé spolupráce s příslušníky ZÚ HZS ČR při zásazích, kde velitelé oceňují jejich profesionalitu, odbornost i vstřícnost.
- Existence mobilní aplikace s informacemi o technice ZÚ HZS ČR, kterou mají všichni z dotazovaných velitelů nainstalovanou, jim umožňuje základní přehled o dostupných prostředcích.
- Znalost postupu vyžádání sil a prostředků ZÚ HZS ČR u většiny dotazovaných velitelů, kteří vědí, že žádost se oficiálně podává prostřednictvím KOPIS.

- Strategické rozmístění jednotek ZÚ HZS ČR v různých částech České republiky (Hlučín, Zbiroh, Jihlava), což umožňuje přijatelné dojezdové časy do většiny regionů bez nutnosti garážování speciální techniky na krajské úrovni.
- Prezentace reálných zásahů s participací ZÚ HZS ČR v rámci odborné přípravy či velitelských dnů, kterou někteří respondenti absolvovali.
- Dostupnost technických a taktických informací o prostředcích ZÚ HZS ČR prostřednictvím webových stránek s technickými kartami a v mobilní aplikaci.
- Přímá prezentace činností ZÚ HZS ČR jeho příslušníkem některým z dotazovaných velitelů.

7.3.2 Slabé stránky

Z provedených rozhovorů byly identifikovány následující slabé stránky současného stavu na poli informovanosti:

- Nedostatečné praktické zkušenosti velitelů s vyžadováním sil a prostředků ZÚ HZS ČR, kdy většina respondentů nikdy osobně o jejich nasazení nežádala.
- Neznalost přesných časových limitů pro nasazení jednotek ZÚ HZS ČR, kdy někteří velitelé nemají detailní povědomí o reakčních časech v různých denních dobách a jiných situacích.
- Nedostatečné využívání dostupné mobilní aplikace, kdy někteří respondenti sice aplikaci nainstalovanou mají, ale používají ji zřídka nebo vůbec.
- Absence automatických notifikací o nově zařazené technice v mobilní aplikaci, kdy se velitelé o aktualizacích a nových prostředcích ve výzbroji ZÚ HZS ČR dozvídají pouze nahodile pasivním monitorováním.
- Nedostatek systematických školení zaměřených na možnosti využití ZÚ HZS ČR, zejména v regionech vzdálenějších od dislokací ZÚ HZS ČR.

- Absence osobních prezentací ZÚ HZS ČR jeho příslušníky v některých regionech, kdy někteří velitelé neměli možnost setkat se s přímou prezentací.
- Umístění tří jednotek ZÚ HZS ČR v různých částech České republiky není schopné pokrýt vždy přijatelným dojezdovým časem celou Republiku. Například Jihočeský kraj je touto skutečností dosti ovlivněn.

7.3.3 Příležitosti

Na základě provedených rozhovorů byly identifikovány následující příležitosti pro zlepšení stavu informovanosti velitelů HZS krajů:

- Implementace systému automatických notifikací v mobilní aplikaci, které by velitele informovaly o nově zařazené technice a jiných aktualizacích bez nutnosti aktivního vyhledávání informací.
- Rozšíření informací o taktickém využití jednotlivých typů techniky ve školicích materiálech, což by zlepšilo schopnost velitelů lépe vyhodnotit vhodnost jejich nasazení.
- Organizace pravidelných setkání velitelů s technickými specialisty ZÚ HZS ČR přímo na krajských stanicích, což by prohloubilo vzájemné porozumění, know-how a spolupráci.
- Systematické začlenění informací o ZÚ HZS ČR do pravidelné odborné přípravy všech velitelů, čímž by byla zajištěno stálé aktualizování jejich znalostí a povědomí.
- Vytvoření případových studií ze zásahů s participací ZÚ HZS ČR a jejich sdílení mezi veliteli jako praktické příklady využití sil a prostředků ZÚ HZS ČR.
- Intenzivnější využití rot ZÚ HZS ČR pro regionální školení a výcvik. Minimálně v krajích, kde jsou tyto rotý dislokovány. Nejlépe však i v ostatních krajích.
- Vývoj simulačních scénářů, které by velitelům pomohly procvičit se v rozhodování o nasazení sil a prostředků ZÚ HZS ČR.

7.3.4 Hrozby

Z provedených rozhovorů vyplývají následující potenciální hrozby pro efektivní informovanost a spolupráci:

- Nevyužití potenciálu ZÚ HZS ČR při mimořádných událostech v důsledku nedostatečné informovanosti velitelů o jeho možnostech a dostupné technice.
- Chybná rozhodnutí o nasazení nevhodné techniky z důvodu nedostatečných informací o možnostech a limitech jednotlivých typů techniky a prostředků.
- Podcenění závažnosti situace a pozdní povolání ZÚ HZS ČR.
- Předpoklad dlouhého dojezdu ZÚ HZS ČR jako překážka jeho nasazení, kdy velitelé v některých situacích od povolání specializované techniky upouštějí kvůli obavám z dlouhé doby dojezdu.
- Nízká četnost využívání a povolávání ZÚ HZS ČR v některých regionech, což může vést ke ztrátě povědomí velitelů o možnostech využití této složky v důsledku nedostatku praktických zkušeností.
- Prostorové limity pro nasazení některých prostředků, zejména v urbanizovaných oblastech, jak upozornil respondent z HZS hl. m. Praha.
- Změny v technickém vybavení ZÚ HZS ČR bez odpovídající informační „kampaně“, kdy zařazení nových prostředků do výzbroje není dostatečně komunikováno na HZS krajů a především potenciální velitele zásahů.
- Pasivní přístup velitelů k získávání informací o možnostech ZÚ HZS ČR, což může vést k nerovnoměrné a upadající informovanosti v rámci HZS ČR a tedy nevyužívání potenciálu ZÚ HZS ČR.

7.4 Analýza vzájemných vztahů faktorů SWOT

Pro celkové pochopení problematiky informovanosti příslušníků HZS krajů na velitelských pozicích o silách a prostředcích ZÚ HZS ČR je důležité prozkoumat vzájemné vztahy mezi identifikovanými faktory SWOT analýzy. Tato analýza umožňuje vytvořit strategická doporučení pro zlepšení současného stavu.

7.4.1 Strategie využití silných stránek k zúročení příležitostí

- Vzhledem k pozitivnímu vnímání ZÚ HZS ČR a dobrým zkušenostem z přímé spolupráce lze tyto faktory využít k prohloubení spolupráce prostřednictvím pravidelných setkávání velitelů se specialisty ze ZÚ HZS ČR a systematického začleňování informací o ZÚ HZS ČR do odborné přípravy.
- Existující mobilní aplikace může být dále rozvinuta zavedením automatických notifikací po přidání nové techniky.
- Nejen pozitivní zkušenosti ze spolupráce s příslušníky ZÚ HZS ČR mohou být zpracovány do případových studií a sdíleny mezi veliteli jako praktické příklady nasazení, což by zvýšilo povědomí o možnostech, schopnostech a limitech této složky.
- Strategické umístění jednotek ZÚ HZS ČR v různých částech republiky lze efektivněji využít pro organizaci regionálních školení a společných výcviků, což by zlepšilo informovanost v příslušných oblastech.

7.4.2 Strategie využití silných stránek k odvrácení hrozeb

- Sdílení zkušeností s reálnou rychlostí a efektivitou nasazení ZÚ HZS ČR může pomoci překonat obavy některých velitelů z dlouhých dojezdových časů, které je odrazují od povolání ZÚ HZS ČR.
- Posilování znalostí o správném postupu vyžadování sil a prostředků ZÚ HZS ČR může snížit riziko nevyužití jeho potenciálu při mimořádných událostech, kde by jeho nasazení bylo přínosné.

- Ač přímá a osobní zkušenost je nejlepší variantou, v regionech s nízkou četností povolávání sil a prostředků ZÚ HZS ČR lze zlepšovat informovanost velitelů prostřednictvím prezentací reálných zásahů i z jiných krajů, což by alespoň částečně udržovalo povědomí příslušníků HZS krajů o možnostech této složky i bez přímých zkušeností.

7.4.3 Strategie překonání slabých stránek využitím příležitostí

- Zavedení automatických notifikací v mobilní aplikaci by pomohla minimalizovat problém nedostatečného povědomí velitelů, ale i jiných uživatelů, o nově zařazené technice ZÚ HZS ČR.
- Pro velitele s omezenými praktickými zkušenostmi, což mohou být i nově jmenovaní velitelé, kteří ještě ani neměli možnost síly a prostředky ZÚ HZS ČR vyžadovat, by byly přínosné simulační scénáře zaměřené na tuto problematiku.

7.4.4 Strategie minimalizace slabých stránek a vyhnutí se hrozbám

- Zavedení systematických školení o možnostech a limitech ZÚ HZS ČR by mohlo snížit rizika spojená jeho nevyužitím v situacích, kdy by jeho nasazení bylo přínosné.
- Poskytnutí přesných informací o reálných dojezdových a reakčních časech by mohlo překonat předpoklad dlouhého dojezdu jako překážky nasazení ZÚ HZS ČR v některých regionech.
- Aktivní informační „kampaně“ při změnách ve vybavení ZÚ HZS ČR by mohly pomoci překonat pasivní přístup některých velitelů k získávání informací o této složce.

7.4.5 Doporučení pro zlepšení informovanosti

Na základě provedené SWOT analýzy a analýzy vzájemných vztahů mezi identifikovanými faktory lze formulovat následující doporučení pro zlepšení informovanosti a povědomí příslušníků a především velitelů HZS krajů o ZÚ HZS ČR:

Krátkodobá doporučení (realizovatelná do 1 roku)

- Aktualizace a rozšíření mobilní aplikace zahrnující implementaci systému automatických notifikací o nové technice a přidání přehledných informací o reálných dojezdových časech z minulosti.
- Vytvoření a distribuce obecného informačního balíčku o ZÚ HZS ČR pro všechny velitele, obsahujícího stručnou příručku s postupy pro vyžádání sil a prostředků, jejich časovými limity a zpracování případových studií zásahů s účastí ZÚ HZS ČR.
- Zavedení pravidelných informačních bloků o ZÚ HZS ČR do programu odborné přípravy velitelů například v podobě organizování webinářů představujících nejen novou techniku.
- Vytvoření jednoduchého systému pro poskytování zpětné vazby ZÚ HZS ČR, pravidelné vyhodnocování připomínek a návrhů a využití získaných poznatků do dalšího rozvoje.

Střednědobá doporučení (realizovatelná do 3 let)

- Vytvoření specializovaného vzdělávacího modulu o ZÚ HZS ČR pro velitele, zpracování e-learningového kurzu, který by si mohli příslušníci na velitelských pozicích procházet v případě volných chvil na stanici, zaměřeného na možnosti využití a limity nasazení ZÚ HZS ČR.
- Vytvoření scénářů a simulací zaměřených na rozhodování a procvičení v oblasti rozhodování se o nasazení sil a prostředků ZÚ HZS ČR. Například v rámci kurzu taktického řízení.
- Zavedení systému pravidelných návštěv technických specialistů ZÚ HZS ČR na vybraných krajských stanicích za účasti velitelů.

- Organizace společných cvičení jednotek HZS krajů na pravidelné bázi s účastí techniky ZÚ HZS ČR a vytvoření možností pro velitele osobně se seznámit s možnostmi využití speciální techniky a sdílení zkušeností obou složek.

Dlouhodobá doporučení (realizovatelná do 5 let)

- Vývoj komplexního znalostního systému zahrnujícího všechny informace o silách a prostředcích ZÚ HZS ČR a vytvoření cvičení třeba i ve virtuální realitě pro simulaci zásahů, kde budou zúčastnění vyhodnocovat předkládané situace a trénovat zásahy s vhodností využití konkrétních typů techniky ZÚ HZS ČR.
- Zavedení systému hodnocení efektivity informačních kanálů ze strany ZÚ HZS ČR a vytvoření metodiky pro stálé zlepšování sdílení informací a implementace mechanismů pro rychlou adaptaci na měnící se podmínky, potřeby a trendy.
- Založení nové dislokace či dislokací na územích ČR s momentálně dlouhou dojezdovou dobou techniky. V současné době se nabízí zejména umístění v severní a jižní části Čech, kam jsou při současném rozložení dislokací ZÚ HZS ČR dojezdové časy přirozeně delší.

8 Diskuse

Tato kapitola se zaměřuje na kritickou analýzu výsledků bakalářské práce, která se věnuje využívání Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky při řešení mimořádných událostí. Diskuse je vedena v kontextu zjištěných poznatků z teoretické části, praktického výzkumu, SWOT analýzy a osobních zkušeností autora. Cílem je nejen interpretovat získané výsledky, ale také identifikovat jejich širší dopady v praxi, možnosti zavedení doporučení a limity výzkumu.

Význam Záchraného útvaru HZS ČR v systému krizového řízení

Jedním z klíčových zjištění práce je obecně pozitivní vnímání ZÚ HZS ČR veliteli krajských HZS. Respondenti jej považují za platnou složku IZS, která disponuje na poměry HZS ČR unikátní technikou a vyškoleným personálem. Tato skutečnost potvrzuje význam ZÚ HZS ČR jako opěrného bodu pro řešení mimořádných událostí velkého rozsahu. Například respondent z HZS hl. města Prahy uvedl, že ZÚ HZS ČR je „strategickou složkou pro řešení mimořádných událostí vyžadujících specializovanou techniku“. Tento názor reflektuje obecnou shodu mezi veliteli.

Na druhé straně však výzkum odhalil určité nedostatky v informovanosti o možnostech využití ZÚ HZS ČR. Ačkoliv většina respondentů povědomí o existenci útvaru má, jejich znalosti o konkrétních postupech vyžádání sil a prostředků a specifických technických možnostech jsou často nekompletní. Tento problém je zvláště patrný v regionech vzdálenějších od dislokací ZÚ HZS ČR, kde nejen absence pravidelných školení, osobních prezentací, ale právě i praktické nevyužívání ZÚ HZS ČR například z předpokladu dlouhé dojezdové doby přispívá k nízké úrovni praktických zkušeností.

Nedostatky v informovanosti a jejich dopady na praxi

Jedním z hlavních problémů identifikovaných v práci je nízké využívání dostupné mobilní aplikace ZÚ HZS ČR. Přestože aplikace obsahuje seznam techniky a její využitelnost například dle typu mimořádné události, většina respondentů ji používá pouze pasivně nebo vůbec. Například respondent z HZS kraje Vysočina uvedl: „Ano, mám ji nainstalovanou, ale už jsem ji dlouho neprohlížel.“ Tento fakt poukazuje na to, že samotná existence nástroje není zárukou jeho praktického používání a využívání.

Právě absence automatických notifikací o nově zařazené technice je identifikována jako významná slabina současného stavu informovanosti a aplikace samotné. Respondent z HZS Plzeňského kraje uvedl: „Uvítal bych notifikace v aplikaci o aktualizacích.“ Tento návrh je v souladu se všeobecnými moderními trendy v oblasti digitalizace, kde jsou aktivní informační systémy využívány více než ty pasivní.

Dalším problémem je nedostatek systematických školení zaměřených na možnosti využití ZÚ HZS ČR. Jak tvrdil respondent z hl. m. Prahy, nebyly mu v rámci pravidelné odborné přípravy ani v rámci velitelského dne prezentovány síly a prostředky ZÚ HZS ČR. Tento fakt lze v kontextu rostoucí frekvence mimořádných událostí vyžadujících spolupráci mezi složkami označit za znepokojující.

SWOT analýza jako strategický nástroj

SWOT analýza provedená v rámci práce poskytla komplexní pohled na současný stav informovanosti příslušníků krajských HZS na velitelských pozicích o ZÚ HZS ČR. Mezi silné stránky patří pozitivní vnímání role ZÚ HZS ČR, dobré zkušenosti ze spolupráce při zásazích a existence mobilní aplikace s informacemi o technice. Naopak slabé stránky zahrnují předpokládané nedostatečné praktické zkušenosti velitelů s vyžadováním a využíváním sil a prostředků ZÚ HZS ČR a pro dnešní dobu neefektivní styl informování uživatelů aplikace.

Analýza zároveň identifikovala příležitosti pro zlepšení současného stavu, jako je implementace notifikací v aplikaci, organizace pravidelných setkání velitelů s technickými specialisty ZÚ HZS ČR nebo vytvoření případových studií ze zásahů s participací ZÚ HZS ČR. Na druhé straně byly identifikovány hrozby, které mohou negativně ovlivnit efektivní využívání ZÚ HZS ČR, jako je podcenění závažnosti situace, které bývá samozřejmě způsobeno nižší mírou takových mimořádných událostí velkého rozsahu a z toho pramenící nedostatek praktických zkušeností s řešením takových situací nebo předpoklad dlouhého dojezdu jako překážka povolání a nasazení techniky. Zde je nutno podotknout, že výjezdové časy určené pro výjezd techniky je skutečně třeba brát jako nejhorší možný scénář výjezdu, který se z osobních zkušeností autora prakticky nikdy nenaplní.

Praktické implikace doporučení

Na základě provedené SWOT analýzy byla formulována doporučení pro krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé zlepšení informovanosti velitelů o ZÚ HZS ČR a jeho využívání. Krátkodobá doporučení zahrnují například aktualizaci mobilní aplikace zahrnující zavedení funkce notifikací nebo vytvoření informačního balíčku pro velitele. Střednědobá doporučení zahrnují organizaci pravidelných návštěv specialistů ZÚ HZS ČR, stejně tak řešení nevyžadující fyzickou přítomnost příslušníků ZÚ HZS ČR. Dlouhodobá doporučení zahrnují vývoj komplexního znalostního systému zahrnujícího všechny informace o silách a prostředcích ZÚ HZS ČR nebo založení nové dislokace či dislokací na územích momentálně zatížených delší dojezdovou dobou techniky.

Implementace těchto doporučení by mohla výrazně přispět ke zvýšení efektivity využívání ZÚ HZS ČR při mimořádných událostech. Například zavedení automatických notifikací by mohlo minimalizovat problém nedostatečného povědomí velitelů o nové technice ve výzbroji ZÚ HZS ČR. Podobně organizace společných cvičení jednotek HZS krajů s účastí techniky ZÚ HZS ČR by mohla zlepšit praktické zkušenosti velitelů s jejími možnostmi.

Limitace výzkumu

Je nutné kriticky reflektovat omezení provedeného výzkumu. Vzorek pěti respondentů nemůže reprezentovat celou „populaci“ velitelů HZS krajů v České republice. Výzkum tak poskytuje spíše hloubkový vhled do problematiky než statisticky průkazná data. Strukturované rozhovory umožnily získat detailní informace o postojích a zkušenostech velitelů, ale jejich subjektivní povaha může limitovat zobecnitelnost výsledků.

Dalším omezení výzkumu plyne z časového rámce. Výzkum zachycuje stav v konkrétním časovém bodě (listopad 2024 až únor 2025), ale neumožňuje sledovat vývoj informovanosti v čase. Kdy zkušenosti služebně starších velitelů z necyklických školení a kurzů, které absolvovali již před delší dobou, mohou být rozdílné od jejich mladších kolegů, kteří tyto kurzy a školení podstoupili v pozdější době.

Výběr respondentů též nezohledňuje specifika všech regionů České republiky. Zejména respondent z Jihočeského kraje upozornil na problém vzdálenosti od nejbližší dislokace ZÚ HZS ČR: „Záporem je časová náročnost dojezdu techniky.“ Vnímání a samotná dojezdová doba může být znásobena i minimálně v minulosti celkově horší dostupností Jihočeského kraje v rámci dopravní infrastruktury, kdy například nový úsek dálnice D4 spojující tento kraj s Příbramí, která je v blízkosti dislokace ZÚ HZS ČR ve Zbirohu, byla zprovozněna až v prosinci roku 2024 a respondent tedy zatím prakticky nemohl zkrácení dojezdové doby zatím upozorovat. Tato problematika by si zasloužila hlubší analýzu z hlediska geografického pokrytí a rozmístění jednotek ZÚ HZS ČR s přihlédnutím na finanční efektivitu případně vynaložených zdrojů s ohledem na současnou i plánovanou dopravní infrastrukturu v ČR, která má na dojezdové časy ZÚ HZS ČR nezanedbatelný vliv.

Možnosti dalšího výzkumu

Pro komplexnější pochopení problematiky by bylo vhodné rozšířit vzorek respondentů a zahrnout velitele ze všech krajů České republiky. Dlouhodobá studie sledující změny v informovanosti velitelů před a po implementaci navržených doporučení by mohla poskytnout cenné poznatky o efektivitě různých informačních kanálů a vzdělávacích přístupů.

Zajímavou oblastí pro další výzkum by mohla být třeba analýza skutečného využívání sil a prostředků ZÚ HZS ČR při mimořádných událostech v posledních letech a identifikace případů, kdy by jejich nasazení bylo vhodné, ale k vyžádání nedošlo.

Závěr

Předkládaná bakalářská práce si kladla za cíl komplexně prozkoumat problematiku informovanosti příslušníků krajských hasičských záchranných sborů na velitelských pozicích o speciálních prostředcích a možnostech využití Záchraného útvaru HZS ČR při provádění záchranných a likvidačních prací. Lze konstatovat, že stanovené cíle bakalářské práce byly naplněny. V teoretické části došlo k úspěšnému splnění vedlejšího cíle prostřednictvím podrobné charakteristiky Záchraného útvaru HZS ČR, jeho historického vývoje, organizační struktury, disponibilních prostředků, včetně popisu vybrané specializované techniky a specifických činností, které může útvar při mimořádných událostech vykonávat.

Hlavní cíl práce byl naplněn prostřednictvím kvalitativního výzkumu, založeném na strukturovaných rozhovorech s příslušníky pěti krajských hasičských záchranných sborů na velitelských pozicích. Tyto rozhovory poskytly cenný vhled do reálného stavu informovanosti velitelů o možnostech a limitech nasazení Záchraného útvaru HZS ČR. Prostřednictvím SWOT analýzy byly identifikovány klíčové silné a slabé stránky současného stavu informovanosti, stejně jako příležitosti a hrozby, které ze současného stavu vyplývají. Na základě získaných poznatků byla zformulována konkrétní doporučení pro zlepšení situace v krátkodobém, střednědobém i dlouhodobém horizontu.

Je ovšem vhodné se kriticky vyjádřit k limitům provedeného výzkumu. Vzorek pěti respondentů neposkytuje dostatečně velikou základnu pro vztažení výsledků na situaci celé České republiky. Geografické rozmístění respondentů sice zajistilo určitou regionální rozmanitost, avšak není směrodatné pro všechny kraje České republiky. Kvalitativní povaha výzkumu, ač poskytuje hluboký vhled do problematiky, neumožňuje kvantifikaci zjištěných jevů a statistické ověření zjištěných faktů.

I přes uvedené limity, práce přináší poznatky pro zlepšení informovanosti velitelů a tím i efektivnější využívání možností Záchraného útvaru HZS ČR při mimořádných událostech. Navržená doporučení v oblasti zlepšení informačních kanálů v souladu s nynějšími trendy a systematického vzdělávání, představují realistický plán pro zlepšení současného stavu. Souhrnné zavedení těchto doporučení do praxe by mohlo v budoucnu přispět k účinnějšímu nasazování sil a prostředků při záchranných a likvidačních pracích, a tím ke zvýšení ochrany životů, zdraví a majetku občanů České republiky.

Literární zdroje

1. CLAUSING, C., Essentials of Fire Fighting. 7. vyd. Oklahoma: Fire Protection Publication, 2018. 1486 s. ISBN 978-0-87939-657-2.
2. GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, *Řád strojní služby Hasičského záchranného sboru ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2018. 32 s. ISBN 978-80-7616-013-2.
3. HANUŠKA, Z. Organizace jednotek požární ochrany. 2. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008. 116 s. ISBN 978-80-7385-035-7
4. KOLEKTIV AUTORŮ. 10 let Záchraného útvaru HZS ČR. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2019. 103 s. ISBN 978-80-7616-019-4.
5. KOVAŘÍK, J. 15. ženijní brigáda. Praha: Ministerstvo obrany – Agentura vojenských informací a služeb, 2005. 65 s. ISBN 80-7278-297-5
6. KRATOCHVÍLOVÁ, D., KRATOCHVÍLOVÁ D. ml. a FOLWARCZNY, L. Ochrana obyvatelstva. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. 100 s. ISBN 978-80-7385-134-7.
7. KROUPA, M., ŘÍHA, M. Integrovaný záchranný systém. 4. vyd. Praha: Armex, 2011. 129 s. ISBN 978-80-87451-01-4.
8. KROUPA, M., ŘÍHA, M. Ochrana obyvatelstva. Praha: Armex, 2006. 177 s. ISBN 80-86795-33-0.
9. LUKÁŠ, L., Informační podpora integrovaného záchranného systému. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2011. 182 s. ISBN 978-80-7385-105-7
10. LUDVÍK, D., KROUPA, L., Ženijní vojsko. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2003. 156 s. ISBN 80-7278-189-8

11. PROCHÁZKOVÁ, D. Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. 248 s. ISBN 978-80-86723-97-6.
12. SVOBODA, P., Psi záchranář. Praha: CPRESS, 2022. 149 s. ISBN 978-80-246-4313-1
13. TRČKA, M., Provádění požárního zásahu. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. 112 s. ISBN 978-80-7385-135-4.
14. VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. Krizový zákon: komentář. Wolters Kluwer. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 364 s. ISBN 978-80-7552-787-5.
15. VILÁŠEK, J., FIALA, M. a VONDRÁŠEK, D. Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2023. 197 s. ISBN 978-80-246-5067-8.
16. 112. Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva [odborný časopis]. 2009. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 9.2.2009, 35 s. ISSN 1213-7057
17. 112. Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva [odborný časopis]. 2022. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 9.8.2022, 35 s. ISSN 1213-7057
18. 112. Statistická ročenka Hasičského záchranného sboru České republiky 2021 [příloha odborného časopisu]. 2022. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 9.5.2022, 55 s. ISSN 1213-7057

Elektronické zdroje

1. MV-GŘ HZS ČR, 2025. SOŠ PO a VOŠ PO [online]. © 2025 HZS ČR [cit. 2025_02_16]. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/o-nas-zakladni-informace-zakladni-informace.aspx>
2. MV-GŘ HZS ČR, 2024. Centrální zásoby HZS ČR: Oddělení logistické podpory [online]. © 2024 HZS ČR [cit. 2024_11_18]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/oddeleni-logisticke-podpory.aspx>
3. MV-GŘ HZS ČR, 2015. Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 7/2015. Sbíрка interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR [online]. HZS ČR. [cit. 2024_18_11]. Dostupné z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/repository/vzdelavani/spolecne_vzdelavani_jpo/smp_new/ostatni/SIAR_15_07_Ukoly_ZU_HZSCR.pdf
4. MV-GŘ HZS ČR, 2016. Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 13/2016. Sbíрка interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR [online]. HZS ČR. [cit. 2024_20_12]. Dostupné z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/repository/vzdelavani/spolecne_vzdelavani_jpo/smp_new/ostatni/SIAR_2016_13_Vytvoreni_odradu.pdf
5. MV-GŘ HZS ČR. *Vzdělávání: Specializační kurzy* [online]. © 2024 HZS ČR [cit. 2024_11_16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vzdelavani-specializacni-kurzy-specializacni-kurzy.aspx>
6. ČT24, 2007. Hlučín přijde o záchranný prapor, poslední vojsko v kraji [online]. © 2025 Česká televize [cit. 2025_02_12]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/archiv/hlucin-prijde-o-zachranny-prapor-posledni-vojsko-v-kraji-251150>
7. Sklad státních hmotných rezerv ČR. *SSHR uvolnila dvě velkokapacitní čerpadla pro Francii* [online]. © 2024 SSHR ČR [cit. 2024_11_14]. Dostupné z: <https://sshr.gov.cz/aktuality/sshr-uvolnila-dve-velkokapacitni-cerpadla-pro-francii/>

Legislativní dokumenty

- 1) ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon o hasičském záchranném sboru. In: *Sbírka zákonů* 2015, roč. 2015, částka 135, číslo 320.

- 2) ČESKOSLOVENSKO. Zákon o požární ochraně. In: *Sbírka zákonů* 1985, roč. 1986, částka 34, číslo 133.

Seznam zkratek

AČR – Armáda České republiky

EU – Evropská unie

MV – Ministerstvo vnitra

MV-GŘ HZS ČR – MV-Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

NOPIŠ – Národní operační a informační středisko

KOPIS – Krajské operační a informační středisko

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky

HZS kraje – Hasičský záchranný sbor kraje

IZS – Integrovaný záchranný systém

ZÚ HZS ČR – Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky

Seznam obrázků

Obr. 1: Organizační struktura HZS ČR.....	13
Obr. 2: Organizační struktura MV-GŘ HZS ČR	14
Obr. 3: Rámcová struktura HZS kraje.....	15
Obr. 4: Schéma územního odboru.....	16
Obr. 5: Organizační struktura ZÚ HZS ČR	18
Obr. 6: Organizační struktura záchranné rotý v dislokaci Zbiroh.....	18
Obr. 7: CAT 336F	27
Obr. 8: UDS 214	28
Obr. 9: CAT 973D	29
Obr. 10: MČS 1500	30
Obr. 11: HA 2000.....	31
Obr. 12: CZS 15	32
Obr. 13: CZS 40	34
Obr. 14: CV 40.....	35
Obr. 15: VT 72B	36
Obr. 16: MAN TGS 26.440	37
Obr. 17: VYA 30.....	38
Obr. 18: KDT	39
Obr. 19: SDO-4	40
Obr. 20: VSC-100CR.....	41
Obr. 21: PTS-10	43
Obr. 22: Souprava MAN TGS 33.540 s podvalem Noteboom a naloženým PTS-10.....	44

Seznam příloh

Příloha č.1 – Otázky ke strukturovanému rozhovoru

Příloha č.2 – Přepis rozhovoru s příslušníkem HZS Plzeňského kraje

Příloha č.3 – Přepis rozhovoru s příslušníkem HZS kraje Vysočina

Příloha č.4 – Přepis rozhovoru s příslušníkem HZS Středočeského kraje

Příloha č.5 – Přepis rozhovoru s příslušníkem HZS Jihočeského kraje

Příloha č.6 – Přepis rozhovoru s příslušníkem HZS hl. m. Prahy

- 1) Jak vnímáte roli Záchraného útvaru HZS ČR v rámci HZS ČR?
- 2) Byl jste někdy u zásahu s participací Záchraného útvaru a případně jak tuto spolupráci s odstupem času hodnotíte?
- 3) Povolal jste si někdy vy osobně k zásahu síly a prostředky Záchraného útvaru?
- 4) Kdy jste se poprvé v rámci své kariéry dozvěděl o Záchraném útvaru?
- 5) Byl vám někdy Záchraný útvar prezentován samotným příslušníkem Záchraného útvaru a při jaké příležitosti?
- 6) Stalo se vám někdy, že po skončení zásahu, kam nebyl Záchraný útvar povolán, jste zpětně vyhodnotil, že by u zásahu jeho síly a prostředky měly smysl? A pokud ano, z jakého důvodu nebyl povolán?
- 7) Odkud čerpáte informace o technice Záchraného útvaru? Popřípadě podle čeho byste posuzoval vhodnost konkrétní techniky pro její povolání a nasazení?
- 8) Jak se k vám dostane informace v případě, že na Záchraný útvar přibyla nová technika, kterou si můžete k zásahu povolat a její využitelnost?
- 9) Slyšel jste již o mobilní aplikaci, vyvinutou primárně pro velitele a řídicí důstojníky, která obsahuje seznam techniky Záchraného útvaru a její využitelnost dle typu mimořádné události? Pokud ano, máte a používáte jí?
- 10) Byly vám v rámci pravidelné odborné přípravy nebo v rámci velitelského dne prezentovány síly a prostředky Záchraného útvaru?
- 11) Byl někdy v rámci školení prezentován zásah s využitím Záchraného útvaru, kde by bylo ukázáno jeho reálné využití?
- 12) Víte, jakým způsobem můžete Záchraný útvar vyžadovat a jaké jsou časové limity pro jeho nasazení?

- 13) Uvítal byste, kdyby byla přijata nějaká opatření ke zlepšení povědomí a informovanosti o možnostech využití sil a prostředků Záchranného útvaru? Pokud ano, jaká?
- 14) Existuje nějaká skutečnost, které vás odrazuje či vám ztěžuje případné povolávání sil a prostředků Záchranného útvaru?
- 15) Jaké vnímáte klady a zápory využití nasazení sil a prostředků ZÚ při záchranných a likvidačních pracích obecně a specificky ve vašem kraji?

Tazatel: Jak vnímáte roli Záchraného útvaru v rámci HZS ČR?

Respondent: Za mě hraje, Záchraný útvar klíčovou roli, zejména díky své technické vybavenosti a odborným znalostem příslušníků.

Tazatel: Byl jste někdy u zásahu s participací Záchraného útvaru a případně jak tuto spolupráci s odstupem času hodnotíte?

Respondent: Ano, spolupráce vždy probíhala na dobré úrovni. Nejpozitivnější zkušenost mám ze zásahu při hašení lesních požárů v Řecku v roce 2024. Měl jsem možnost pracovat s příslušníky Záchraného útvaru a velmi oceňuji jejich odbornost i přístup.

Tazatel: Povolal jste si někdy vy osobně k zásahu síly a prostředky Záchraného útvaru?

Respondent: Ne, osobně jsem nikdy nežádal o jejich nasazení.

Tazatel: Kdy jste se poprvé v rámci své kariéry dozvěděl o Záchraném útvaru?

Respondent: Nejprve z médií, později během nástupního odborného výcviku.

Tazatel: Byl Vám někdy Záchraný útvar prezentován samotným příslušníkem a při jaké příležitosti?

Respondent: Ne, informace mi byly vždy poskytovány jinou osobou.

Tazatel: Odkud čerpáte informace o technice Záchraného útvaru? Popřípadě podle čeho byste posuzoval vhodnost konkrétní techniky pro její povolání a nasazení?

Respondent: V současné době hlavně z mobilní aplikace.

Tazatel: Stalo se vám někdy, že po skončení zásahu, kam nebyl Záchraný útvar povolán, jste zpětně vyhodnotil, že by u zásahu jeho síly a prostředky měly smysl? A pokud ano, z jakého důvodu nebyl povolán?

Respondent: Ano. Jednalo se o špatné vyhodnocení události na místě zásahu.

Tazatel: Jak se k vám dostane informace v případě, že na Záchraný útvar přibyla nová technika, kterou si můžete k zásahu povolat a její využitelnost?

Respondent: Pravděpodobně právě skrze aplikaci nebo internetové stránky.

Tazatel: Tedy o mobilní aplikaci pro velitele jste již slyšel. Takže ji máte a používáte ji?

Respondent: Ano, mám ji, ale zatím jsem ji v praxi nevyužil.

Tazatel: Byly vám v rámci odborné přípravy nebo v rámci velitelského dne prezentovány síly a prostředky Záchraného útvaru?

Respondent: Ne, pouze během nástupního kurzu a kurzu taktiky.

Tazatel: Byl někdy v rámci školení prezentován zásah s využitím Záchraného útvaru, kde by bylo ukázáno jeho reálné využití?

Respondent: Ano, na instrukčně metodickém zaměstnání velitelů v rámci HZS kraje.

Tazatel: Víte, jakým způsobem můžete Záchraný útvar vyžadovat a jaké jsou časové limity pro jeho nasazení?

Respondent: Nemám přesné informace, využil bych mobilní aplikaci nebo kontaktoval KOPIS.

Tazatel: Uvítal byste, kdyby byla přijata nějaká opatření ke zlepšení povědomí a informovanosti o možnostech využití sil a prostředků Záchraného útvaru? Pokud ano, jaká?

Respondent: Aplikace je za mě ideální řešení, ale měla by být více propagována mezi vedením HZS krajů.

Tazatel: Existuje nějaká skutečnost, které Vás odrazuje či Vám ztěžuje případné povolávání sil a prostředků Záchraného útvaru?

Respondent: Ne, o žádných překážkách nevím.

Tazatel: Jaké vnímáte klady a zápory využití nasazení sil a prostředků Záchraného útvaru při záchranných a likvidačních pracích obecně a specificky ve vašem kraji?

Respondent: Výhodou pro nás je strategická poloha útvaru ve Zbiroze u dálnice D5, což umožňuje přijatelný dojezdový čas. Nevnímám žádné zásadní negativní aspekty.

Tazatel: Jak vnímáte roli Záchraného útvaru v rámci HZS České republiky?

Respondent: Myslím si, že Záchraný útvar je v současné době nedílnou součástí HZS ČR.

Tazatel: Byl jste někdy u zásahu s participací Záchraného útvaru a případně jak tuto spolupráci s odstupem času hodnotíte?

Respondent: Ano, účastnil jsem se zásahů při povodních a požáru v Hřensku. Při povodních jsme pracovali víceméně samostatně. Naopak při požáru v Hřensku byla spolupráce na velmi dobré úrovni. Záchraný útvar prováděl dopravu vody a my samotné hašení ohnisek požáru.

Tazatel: Povolal jste si někdy vy osobně k zásahu síly a prostředky Záchraného útvaru?

Respondent: Osobně ne, ale pamatuji si jedno povolání UDS na rozebírání konstrukcí po požáru.

Tazatel: Kdy jste se poprvé v rámci své kariéry dozvěděl o Záchraného útvaru?

Respondent: Pokud si dobře pamatuji, tak rota Záchraného útvaru v Jihlavě začala fungovat kolem roku 2009. Už předtím se o tom na stanici mluvilo. V roce 2013 jsem byl na kurzu taktiky ve Frýdku-Místku a v rámci exkurze jsme navštívili rotu v Hlučíně, kde jsme se o činnosti ZÚ dozvěděli víc.

Tazatel: Byl vám někdy Záchraný útvar prezentován samotným příslušníkem Záchraného útvaru a při jaké příležitosti?

Respondent: Ano, například na poradě velitelů územního odboru Jihlava. Dále jsme využívali prezentace Záchraného útvaru při organizování rescue kempů pro dobrovolné hasiče.

Tazatel: Stalo se vám někdy, že po skončení zásahu, kam nebyl Záchraný útvar povolán, jste zpětně vyhodnotil, že by u zásahu jeho síly a prostředky měly smysl? A pokud ano, z jakého důvodu nebyl povolán?

Respondent: Ano, například když jsme s naším AV 20 vyprošťovali vozidlo zimní údržby. Nepodařilo se nám ho vyprostit, ale nakonec si řidič zajistil pomoc sám. Útvar jsem nevolal, protože to bylo v ranních hodinách o víkendu a předpokládal jsem dlouhý dojezd jejich techniky.

Tazatel: Odkud čerpáte informace o technice Záchraného útvaru? Popřípadě podle čeho byste posuzoval vhodnost konkrétní techniky pro její povolání a nasazení?

Respondent: Nejčastěji z internetu, sociálních sítí, exkurzí při rescue kempech a od kolegů, kteří sloužili u ZÚ. Vhodnost povolání techniky posuzuji podle toho, zda si s tím poradíme sami a jak dlouho by trvalo, než by technika dorazila na místo.

Tazatel: Jak se k vám dostane informace v případě, že na Záchraný útvar přibyla nová technika, kterou si můžete k zásahu povolat a její využitelnost?

Respondent: Převážně z internetu nebo od kolegů, kteří mají kontakty přímo na příslušníky.

Tazatel: Slyšel jste již o mobilní aplikaci, vyvinutou primárně pro velitele a řídicí důstojníky, která obsahuje seznam techniky Záchraného útvaru a její využitelnost dle typu mimořádné události? Pokud ano, máte a používáte ji?

Respondent: Ano, mám ji nainstalovanou, ale už jsem ji dlouho neprohlížel.

Tazatel: Byly vám v rámci pravidelné odborné přípravy nebo v rámci velitelského dne prezentovány síly a prostředky Záchraného útvaru?

Respondent: Ano, ale už si nepamatuji přesně kdy. Možná jsem se toho dne ani neúčastnil.

Tazatel: Byl někdy v rámci školení prezentován zásah s využitím Záchraného útvaru, kde by bylo ukázáno jeho reálné využití?

Respondent: Ano, bylo to součástí velitelského dne.

Tazatel: Víte, jakým způsobem můžete Záchraný útvar vyžadovat a jaké jsou časové limity pro jeho nasazení?

Respondent: Ano, žádost podává velitel zásahu přes KOPIS. Čas výjezdu je v pracovní době 30 minut, mimo pracovní dobu 90 minut, ale záleží na konkrétní technice a její přípravě.

Tazatel: Uvítal byste, kdyby byla přijata nějaká opatření ke zlepšení povědomí a informovanosti o možnostech využití sil a prostředků Záchraného útvaru? Pokud ano, jaká?

Respondent: Určitě. Myslím, že by mohla být užší spolupráce při školeních a výcviku, protože máme rotu přímo v našem kraji.

Tazatel: Existuje nějaká skutečnost, která vás odrazuje či vám ztěžuje případné povolávání sil a prostředků Záchraného útvaru?

Respondent: Neřekl bych. Spíš máme málo událostí, které by jejich povolání vyžadovaly.

Tazatel: Jaké vnímáte klady a zápory využití nasazení sil a prostředků Záchraného útvaru při záchranných a likvidačních pracích obecně a specificky ve vašem kraji?

Respondent: Při rozsáhlých událostech, jako jsou povodně nebo velké požáry, je jejich pomoc určitě nezbytná. U nás v Jihlavě ale takové události nejsou časté.

Tazatel: Jak vnímáte roli Záchranného útvaru v rámci HZS ČR?

Respondent: Záchranný útvar vnímám jako součást systému HZS ČR, který mi může poskytnout podporu u zásahu v podobě speciální techniky a vycvičených příslušníků.

Tazatel: Byl jste někdy u zásahu s participací Záchranného útvaru a případně jak tuto spolupráci s odstupem času hodnotíte?

Respondent: Pokaždé, když se setkám u zásahu nebo výcviku se ZÚ, jedná se o přátelské shledání. Přístup ZÚ je vždy profesionální a snaží se vyhovět jakýmkoliv požadavkům.

Tazatel: Povolal jste si někdy vy sám k zásahu síly a prostředky Záchranného útvaru?

Respondent: Ne, ale byl jsem součástí zásahů, kdy si řídící důstojník povolal Záchranný útvar.

Tazatel: Kdy jste se poprvé v rámci své kariéry dozvěděl o Záchranném útvaru?

Respondent: Při požáru lesního porostu v Chrášťanech u Rakovníka v roce 2015, kde útvar působil.

Tazatel: Byl vám někdy Záchranný útvar prezentován samotným příslušníkem Záchranného útvaru a při jaké příležitosti?

Respondent: Ano byl, v rámci pravidelné odborné přípravy velitelem stanice.

Tazatel: Stalo se vám někdy, že po skončení zásahu, kam nebyl Záchranný útvar povolán, jste zpětně vyhodnotil, že by u zásahu jeho síly a prostředky měly smysl? A pokud ano, z jakého důvodu nebyl povolán?

Respondent: Ano, a nebyl povolán, jelikož jsem netušil, že disponují technikou a znalostmi, které bychom bývali uvítali.

Tazatel: Odkud čerpáte informace o technice Záchranného útvaru? Popřípadě podle čeho byste posuzoval vhodnost konkrétní techniky pro její povolání a nasazení?

Respondent: Dnes už mám staženou aplikaci. Pokud bych si nebyl jistý, vždy bych se pokusil o konzultaci s velitelem čety ze Záchraného útvaru, na které mám již dnes kontakt. Případně konzultace přes KOPIS.

Tazatel: Jak se k vám dostane informace v případě, že na Záchraný útvar přibyla nová technika, kterou si můžete k zásahu povolat a její využitelnost?

Respondent: Bohužel nedostává. Pokud nebude aktualizovaná aplikace, tak se o tom pravděpodobně ani nedozvím.

Tazatel: Takže jste již slyšel o mobilní aplikaci, vyvinuté primárně pro velitele a řídicí důstojníky, která obsahuje seznam techniky Záchraného útvaru a její využitelnost dle typu mimořádné události. Používáte jí?

Respondent: Ano, používám.

Tazatel: Byly v rámci pravidelné odborné přípravy nebo v rámci velitelského dne prezentovány síly a prostředky Záchraného útvaru?

Respondent: Ano, v minulosti byly.

Tazatel: Byl někdy v rámci školení prezentován zásah s využitím Záchraného útvaru, kde by bylo ukázáno jeho reálné využití?

Respondent: Ano, každý rok.

Tazatel: Víte, jakým způsobem můžete Záchraný útvar vyžadovat a jaké jsou časové limity pro jeho nasazení?

Respondent: Nemám přesné informace. Využil bych mobilní aplikaci nebo KOPIS.

Tazatel: Uvítal byste, kdyby byla přijata nějaká opatření ke zlepšení povědomí a informovanosti o možnostech využití sil a prostředků Záchraného útvaru? Pokud ano, jaká?

Respondent: Ano, určitě. Uvítal bych notifikace v aplikaci o aktualizacích.

Tazatel: Existuje nějaká skutečnost, která vás odrazuje či vám ztěžuje případné povolávání sil a prostředků Záchraného útvaru?

Respondent: Tuto skutečnost nevnímám.

Tazatel: Jaké vnímáte klady a zápory využití nasazení sil a prostředků Záchranného útvaru při záchranných a likvidačních pracích obecně a specificky ve vašem kraji?

Respondent: Náš kraj vnímá Záchranný útvar jako partnera pro složité a dlouhotrvající zásahy. Osobně vnímám útvar jen v kladném pohledu.

Příloha č.5

Tazatel: Jak vnímáte roli Záchraného útvaru v rámci HZS ČR?

Respondent: Jako jednu ze složek HZS pro řešení událostí mimořádného rozsahu, kde je třeba použití těžké techniky. Například rozebírání velkých konstrukcí nebo zemní práce.

Tazatel: Byl jste někdy u zásahu s participací Záchraného útvaru a případně jak tuto spolupráci s odstupem času hodnotíte?

Respondent: Ano. Spolupráce se zasahujícími příslušníky ZÚ byla velmi dobrá, a to jak v oblasti komunikace, tak při praktické činnosti s těžkou technikou.

Tazatel: Povolal jste si někdy vy osobně k zásahu síly a prostředky Záchraného útvaru?

Respondent: Ne.

Tazatel: Kdy jste se poprvé v rámci své kariéry dozvěděl o Záchraném útvaru?

Respondent: Nevím přesně, nedokážu specifikovat konkrétní období.

Tazatel: Byl vám někdy Záchraný útvar prezentován samotným příslušníkem Záchraného útvaru a při jaké příležitosti?

Respondent: To nebyl.

Tazatel: Stalo se vám někdy, že po skončení zásahu, kam nebyl Záchraný útvar povolán, jste zpětně vyhodnotil, že by u zásahu jeho síly a prostředky měly smysl? Pokud ano, z jakého důvodu nebyl povolán?

Respondent: To se mi nestalo.

Tazatel: Odkud čerpáte informace o technice Záchraného útvaru? Popřípadě podle čeho byste posuzoval vhodnost konkrétní techniky pro její povolání a nasazení?

Respondent: Využívám mobilní aplikaci Záchraného útvaru a webové stránky s technickými kartami. Vhodnost posuzuji na základě parametrů uvedených v těchto zdrojích.

Tazatel: Jak se k vám dostane informace v případě, že na Záchranný útvar přibyla nová technika, kterou si můžete k zásahu povolat a její využitelnost?

Respondent: Prostřednictvím mobilní aplikace nebo informačních e-mailů z Generálního ředitelství. Konkrétní kanál ale nedokážu přesně specifikovat.

Tazatel: Takže aplikaci máte. Používáte ji?

Respondent: Aplikaci máme nainstalovanou na výjezdových tabletech. Využívám ji primárně pro seznamování s technikou.

Tazatel: Byly vám v rámci odborné přípravy nebo v rámci velitelského dne prezentovány síly a prostředky Záchranného útvaru?

Respondent: Ano, byly.

Tazatel: Byl někdy v rámci školení prezentován zásah s využitím Záchranného útvaru, kde by bylo ukázáno jeho reálné využití?

Respondent: Ano, při vyhodnocování reálných situací ze zásahu.

Tazatel: Víte, jakým způsobem můžete Záchranný útvar vyžadovat a jaké jsou časové limity pro jeho nasazení?

Respondent: Ano, vím.

Tazatel: Uvítal byste, kdyby byla přijata nějaká opatření ke zlepšení povědomí o informovanosti o možnostech využití sil a prostředků Záchranného útvaru?

Respondent: Z mého pohledu je současná informovanost dostatečná.

Tazatel: Existuje nějaká skutečnost, která vás odrazuje od povolávání sil a prostředků Záchranného útvaru?

Respondent: Ne.

Tazatel: Jaké vnímáte klady a zápory využití nasazení sil a prostředků Záchranného útvaru při záchranných a likvidačních pracích obecně a specificky ve vašem kraji?

Respondent: Kladem je pomoc při událostech mimořádného rozsahu, jako jsou rozebírání konstrukcí. Zápolem pak časová náročnost dojezdu techniky.

Tazatel: Jak vnímáte roli Záchraného útvaru v rámci HZS ČR?

Respondent: Velmi pozitivně. Vnímám jej jako strategickou složku pro řešení mimořádných událostí vyžadujících specializovanou techniku, zejména v oblasti demoličních prací a zásahů s těžkou technikou.

Tazatel: Byl jste někdy u zásahu s participací Záchraného útvaru a případně jak tuto spolupráci s odstupem času hodnotíte?

Respondent: Ano, spolupráci hodnotím velmi pozitivně a jako bezproblémovou.

Tazatel: Povolal jste si někdy vy osobně síly a prostředky Záchraného útvaru a při jaké příležitosti?

Respondent: Ano, v několika případech. Například při stabilizaci poškozené konstrukce administrativní budovy, kde standardní technika krajských jednotek nedostačovala.

Tazatel: Kdy jste se poprvé v rámci své kariéry dozvěděl o Záchraném útvaru?

Respondent: V rámci procesu transformace, kdy došlo k převodu speciální techniky od Armády k HZS.

Tazatel: Byl vám někdy Záchraný útvar prezentován samotným příslušníkem Záchraného útvaru a při jaké příležitosti?

Respondent: Ne, nikdy jsem neměl osobní prezentaci od příslušníka Záchraného útvaru.

Tazatel: Stalo se vám někdy, že po skončení zásahu, kam nebyl Záchraný útvar povolán, jste zpětně vyhodnotil, že by u zásahu jeho síly a prostředky měly smysl? A pokud ano, z jakého důvodu nebyl povolán?

Respondent: Ano, při likvidaci následků dopravní nehody s rozsáhlým poškozením mostní konstrukce. Zpětně jsme vyhodnotili, že včasné nasazení techniky Záchraného útvaru by značně zkrátilo dobu zásahu. Chyba vznikla předpokladem kratší doby řešení zásahu.

Tazatel: Odkud čerpáte informace o technice Záchraného útvaru? Popřípadě podle čeho byste posuzoval vhodnost konkrétní techniky pro její povolání a nasazení?

Respondent: Primárně z mobilní aplikace Záchraného útvaru.

Tazatel: Jak se k vám dostane informace v případě, že na Záchraný útvar přibyla nová technika, kterou si můžete k zásahu povolat a její využitelnost?

Respondent: Informace získávám pouze pasivním monitorováním aplikace. Nemá funkci automatických notifikací. O novém nakladači jsem se například dozvěděl až při rutinní kontrole.

Tazatel: Takže aplikaci určenou pro velitele a řídící důstojníky staženou máte. Využíváte jí?

Respondent: Ano mám. Používám ji k seznamování se s technikou.

Tazatel: Byly vám v rámci pravidelné odborné přípravy nebo v rámci velitelského dne prezentovány síly a prostředky Záchraného útvaru?

Respondent: Ne.

Tazatel: Byl někdy v rámci školení prezentován zásah s využitím Záchraného útvaru, kde by bylo ukázáno jeho reálné využití?

Respondent: Ano.

Tazatel: Víte, jakým způsobem můžete Záchraný útvar vyžadovat a jaké jsou časové limity pro jeho nasazení?

Respondent: Ano.

Tazatel: Uvítal byste, kdyby byla přijata nějaká opatření ke zlepšení povědomí a informovanosti o možnostech využití sil a prostředků Záchraného útvaru? Pokud ano, jaká?

Respondent: Uvítal bych zavedení notifikace v aplikaci se zásadními změnami v dostupnosti sil a prostředků, případně při přidání techniky.

Tazatel: Existuje nějaká skutečnost, která vás odrazuje či vám ztěžuje případné povolávání sil a prostředků Záchraného útvaru? Pokud ano, jaká?

Respondent: Neodrazuje. Snad jen prostorová omezení v zástavbě. Výška, nosnost a tak podobně.

Tazatel: Jaké vnímáte klady a zápory využití nasazení sil a prostředků Záchraného útvaru při záchranných a likvidačních pracích obecně a specificky ve vašem kraji?

Respondent: Jako klíčové vnímám možnost nasazení specializované techniky bez nutnosti dlouhodobého skladování těchto prostředků na krajské úrovni. Zápory vidím opravdu jen v nasazení v husté zástavbě specifické pro náš region.